

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Υπουργείο Εσωτερικών

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΔΕ

Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης

Στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ)

Προγραμματική Περίοδος 2021-2025

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΜΕΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ	5
1.1 Θεσμικό πλαίσιο φορέα κατάρτισης – Κανονιστική αρμοδιότητα – Τομείς Παρέμβασης	5
1.2 Εθνικά στρατηγικά κείμενα – κανονιστικές και λοιπές υποχρεώσεις	10
1.3 Ανάλυση τρέχουσας κατάστασης ανά τομέα παρέμβασης – ανάλυση δυνατοτήτων – αδυναμιών – προοπτικών – απειλών ανά τομέα παρέμβασης (Swot Analysis)	11
1.4 Αποτίμηση αναμενόμενων αποτελεσμάτων από ήδη υλοποιούμενα και σε εξέλιξη έργα (εθνικού & συγχρηματοδοτούμενου Σκέλους) ανά τομέα παρέμβασης	15
1.4.1 Αποτίμηση αναμενόμενων αποτελεσμάτων από ήδη υλοποιούμενα και σε εξέλιξη έργα του εθνικού σκέλους ανά τομέα παρέμβασης	15
1.4.1.1 Τομέας Παρέμβασης Τοπική Αυτοδιοίκηση	15
1.4.1.2 Συνολική αποτίμηση εθνικού σκέλους	19
1.4.2 Αποτίμηση αναμενόμενων αποτελεσμάτων από ήδη υλοποιούμενα και σε εξέλιξη έργα του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους ανά τομέα παρέμβασης	19
1.4.2.1 Τομέας Παρέμβασης Τοπική Αυτοδιοίκηση	21
1.4.2.2 Τομέας Παρέμβασης Δημόσια Διοίκηση	24
1.4.2.3 Συνολική αποτίμηση συγχρηματοδοτούμενου σκέλους	25
2. Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2021-2025	26
2.1 Ανάλυση στρατηγικής τομέα – προσδιορισμός και ιεράρχηση αναπτυξιακών στόχων του τομέα- αντιστοίχιση με αναπτυξιακούς στόχους και ειδικούς στόχους ΕΠΑ.....	26
2.2 Άξονες προτεραιότητας – συσχέτιση με προτεραιότητες ΕΠΑ – περιγραφή κατηγοριών έργων και δράσεων, που θα περιληφθούν ανά προτεραιότητα ΕΠΑ – τεκμηρίωση της ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ – καθεστώς ενίσχυσης – δείκτες εκροών – δυνητικοί δικαιούχοι	28
3. ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	49
3.1 Περιγραφή έργων που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της τεχνικής βοήθειας – δείκτες εκροών – δυνητικοί δικαιούχοι	49
4. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	52

4.1 Χρηματοδοτικοί πίνακες με κατανομή ανά έτος και προτεραιότητα	52
5. ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΠΑ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ	58
5.1 Συμβατότητα ΤΠΑ με ΕΠΑ	58
5.2 Συμβατότητα στρατηγικής με άλλες στρατηγικές του τομέα	58
5.3 Επιπτώσεις των μεγάλων έργων στην οικονομία	59
5.4 Συμπληρωματικότητα με πολιτικές ευρωπαϊκών ταμείων/οργάνων	60
6. ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΑΡΧΕΣ	61
6.1 Συμβολή ΤΠΑ στη βιώσιμη ανάπτυξη	61
6.2 Συμβολή ΤΠΑ στην ισότητα ευκαιριών και κατάργηση διακρίσεων	61
6.3 Συμβολή ΤΠΑ στην ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών	61
6.4 Αναμενόμενη επίπτωση στο περιβάλλον	61
7. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ – ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ	
- ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	63
8. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΡΓΩΝ	65
9. ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΘΕΜΑΤΑ	67
10. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ-	
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ.....	68

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το ν. 4635/2019(Α'167) θεσπίζεται το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) όπου οριοθετεί κανόνες σχεδιασμού , διαχείρισης και παρακολούθησης των έργων που χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).

Σύμφωνα με το άρθρο 119 του ν. 4635/2019 κάθε ΤΠΑ καταρτίζεται από το αρμόδιο Υπουργείο και περιλαμβάνει τους στόχους του μεσοπρόθεσμου αναπτυξιακού προγραμματισμού στον τομέα ευθύνης του, με βάση τον αντίστοιχο προγραμματισμό του ΕΠΑ και την κατανομή των εθνικών πόρων του ΠΔΕ, οι οποίοι του αναλογούν.

Στο ανωτέρω πλαίσιο, το Υπουργείο Εσωτερικών παρουσιάζει με το παρόν έγγραφο την πρόταση του για το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης αρμοδιότητας του, το οποίο έχει εκπονηθεί σύμφωνα με τις προδιαγραφές που καθορίζονται με τον νόμο του ΕΠΑ (άρθρο 123 του ν.4635/2019) και την υπ' αριθμ. 95189/14-9-2020 (Β' 3961) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων όπου προσδιορίζεται αναλυτικά το περιεχόμενο του.

Ο σχεδιασμός του ΤΠΑ Εσωτερικών για την πρώτη προγραμματική περίοδο 2021-2025 στηρίχθηκε κυρίως στο γεγονός ότι στον συνολικό προϋπολογισμό του ΤΠΑ θα πρέπει να συμπεριληφθούν όλα τα ενεργά έργα που έχουν ήδη ενταχθεί σε συλλογικές αποφάσεις έργων (ΣΑΕ) του εθνικού ΠΔΕ ή πρόκειται να ενταχθούν άμεσα στην προβλεπόμενη προγραμματική περίοδο. Για το λόγο αυτό στο ΤΠΑ περιλαμβάνονται κυρίως ενταγμένα έργα για την υποστήριξη των ΟΤΑ, ως προς την πραγματοποίηση επενδύσεων τοπικής ανάπτυξης καθώς και για τη βελτίωση της ποιότητας των υφιστάμενων υποδομών και των παρεχόμενων υποδομών.

Το παρόν κείμενο περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενότητες:

- Ανάλυση Υφιστάμενης Κατάστασης Τομέα
- Η Αναπτυξιακή Στρατηγική για την Περίοδο 2021 – 2025
- Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος
- Προϋπολογισμός Προγράμματος
- Συμβολή του ΤΠΑ στην Εφαρμογή Δημοσίων Πολιτικών
- Οριζόντιες Αρχές
- Υπηρεσίες Διαχείρισης του Προγράμματος – Οργάνωση και Αρμοδιότητες – Θεσμικό Πλαίσιο
- Κριτήρια Επιλογή Έργων
- Ειδικά και άλλα θέματα
- Συνοπτική Περιγραφή της Διαδικασία Σχεδιασμού του Προγράμματος – Συνεργασία με το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων

1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΜΕΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ

1.1 Θεσμικό Πλαίσιο Φορέα Κατάρτισης – Κανονιστική Αρμοδιότητα – Τομείς Παρέμβασης

Το Υπουργείο Εσωτερικών δημιουργήθηκε από την συνένωση των Υπουργείων Εσωτερικών, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Μακεδονίας –Θράκης (π.δ. 141/2017« Οργανισμός Υπουργείου Εσωτερικών» όπως ισχύει, π.δ. 133/2017 « Οργανισμός του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης όπως ισχύει και το π.δ. 81/2019 (Α' 119) «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων»).

Ως κύρια αποστολή έχει το σχεδιασμό και την πραγμάτωση βιώσιμων δημόσιων διοικητικών συστημάτων και δημόσιων πολιτικών στον χώρο εποπτείας του, δηλαδή στο χώρο της αποκεντρωμένης διοίκησης και της αυτοδιοίκησης. Παράλληλα, σχεδιάζει και εφαρμόζει πολιτικές σε θέματα αρμοδιότητάς του, όπως είναι η διαχείριση, αξιοποίηση και βελτίωση της απόδοσης του ανθρώπινου δυναμικού του δημόσιου τομέα, η διαμόρφωση και εφαρμογή δημόσιων πολιτικών ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας και του εκσυγχρονισμού των δημόσιων υπηρεσιών, η τήρηση μητρώων αστικής και δημοτικής κατάστασης των Ελλήνων πολιτών, τα θέματα της ιθαγένειας, τη διενέργεια των εκλογών.

Το Υπουργείο διαρθρώνεται και ασκεί πολιτική σε τρεις τομείς : Εσωτερικών, Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Μακεδονίας-Θράκης.

Στον τομέα των Εσωτερικών το Υπουργείο σχεδιάζει και εφαρμόζει δημόσιες πολιτικές για:

- Την προαγωγή, την υποστήριξη και τον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης και λειτουργίας της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης.
- Την προαγωγή, την υποστήριξη και τον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού καθώς και την κατοχύρωση της οικονομικής τους αυτοτέλειας.
- Τον σχεδιασμό και εκτέλεση προγραμμάτων αναπτυξιακού χαρακτήρα, καθώς και την ανάπτυξη συστημάτων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για την εξυπηρέτηση των αναγκών της τοπικής αυτοδιοίκησης.

- Την άσκηση της κρατικής εποπτείας στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και στα νομικά πρόσωπα αυτών, η οποία συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας των πράξεων τους και σε πειθαρχικό έλεγχο των αιρετών.
- Τη βελτίωση των μέσων και των προϋποθέσεων τοπικής οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης και ποιότητας ζωής.
- Στην αποστολή του Υπουργείου Εσωτερικών εντάσσεται επίσης ο σχεδιασμός και η πραγμάτωση δημόσιων πολιτικών εθνικής εμβέλειας, όπως είναι πολιτικές για:
- Την έγκυρη και απρόσκοπτη διεξαγωγή των εκλογικών διαδικασιών.
- Την κτήση και την απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας.
- Την αστική και δημοτική κατάσταση των πολιτών.

Στον τομέα της Διοικητικής Ανασυγκρότησης, ως αποστολή έχει:

- Την αποτελεσματική διαχείριση και ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού, με στόχο την αύξηση της αποδοτικότητας και την ενίσχυση του επαγγελματισμού στη Δημόσια Διοίκηση.
- Θέματα οργάνωσης, λειτουργίας και προσωπικού του δημόσιου τομέα. Επιτελικός συντονισμός των φορέων δημόσιου τομέα σε θέματα όπως ο εκσυγχρονισμός της οργανωτικής δομής και λειτουργίας,
- Διαμόρφωση θεσμικού πλαισίου, εποπτεία και κατευθυντήριες οδηγίες για τη δομή και λειτουργία όλων των Δημόσιων Υπηρεσιών
- Διαμόρφωση πολιτικών για την εφαρμογή συστημάτων Διοίκησης Ολικής Ποιότητας, ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των δημοσίων υπηρεσιών καθώς και η προώθηση και εφαρμογή καινοτομιών στις δημόσιες υπηρεσίες.

Στον Τομέα Μακεδονίας-Θράκης: έχει την επιτελική άσκηση, ενεργοποίηση και εναρμόνιση της κυβερνητικής πολιτικής στην περιοχή αρμοδιότητάς του, δηλαδή στους νομούς της Μακεδονίας και της Θράκης. Στις αρμοδιότητές του περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων:

- η φροντίδα για την προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής, πολιτιστικής και πνευματικής ανάπτυξης της περιφέρειάς του,
- η συνεργασία με τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα του πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα και τα λοιπά ερευνητικά κέντρα για την αξιοποίηση της έρευνας, της τεχνολογίας και της επιστημονικής γνώσης στοχεύοντας στη γενικότερη ανάπτυξη του χώρου ευθύνης του,

- η ανάδειξη και προβολή της βορειοελλαδικής πολιτιστικής ανάπτυξης και κληρονομιάς,
- η παρακολούθηση και ο έλεγχος της προστασίας του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής στο χώρο ευθύνης του,
- η παρακολούθηση και ο συντονισμός της εκτέλεσης των έργων που είναι ενταγμένα στα προγράμματα της περιφέρειάς του,
- η μέριμνα για τη γεωγραφική και κοινωνική επανένταξη των παλιννοστούντων ομογενών
- και η δημιουργία τοπικών διαύλων επικοινωνίας και πληροφόρησης.

Η άσκηση πολιτικής στους ανωτέρω τομείς παρέμβασης υλοποιείται με βάση την παρακάτω Διοικητική Δομή του Υπουργείου:

- Γενική Γραμματεία Εσωτερικών και Οργάνωσης
- Γενική Γραμματεία Ανθρωπίνου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα
- Γενική Γραμματεία Ιθαγένειας
- Τομέας Μακεδονίας – Θράκης
- Υπηρεσιακός Γραμματέας
- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής του Υπουργείου Εσωτερικών (ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ)

Γενική Γραμματεία Εσωτερικών και Οργάνωσης

Η Γενική Γραμματεία Εσωτερικών και Οργάνωσης είναι υπεύθυνη για τη χάραξη γενικότερα των πολιτικών αποκέντρωσης του κράτους, την υποστήριξη και την παρακολούθηση της οργάνωσης και λειτουργίας της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών.

Περαιτέρω διαχειρίζεται τον σχεδιασμό, συντονισμό και εποπτεία δημόσιων πολιτικών, θεσμικών δράσεων και αναπτυξιακών εργαλείων που αποβλέπουν στην προαγωγή της οικονομικής αυτοτέλειας των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των δύο βαθμών, σύμφωνα με τις συνταγματικές επιταγές. Στο πλαίσιο αυτό επιμελείται και προωθεί θέσπιση κανόνων που διέπουν την οικονομική διοίκηση και διαχείρισή τους, την περιουσία και τα έσοδα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς και την ορθολογική κατανομή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ), και άλλων εσόδων ή επιχορηγήσεων που προβλέπονται υπέρ αυτών.

Παράλληλα, διαχειρίζεται το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) του Υπουργείου και τα κάθε είδους αναπτυξιακά προγράμματα που περιλαμβάνονται σε αυτό και αποσκοπούν στην αναπτυξιακή προοπτική των μονάδων της αυτοδιοίκησης και των δύο βαθμών.

Τέλος, είναι αρμόδια για την αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) για την υποστήριξη της λειτουργίας του Υπουργείου, τον σχεδιασμό, συντονισμό και εποπτεία της αποδοτικής λειτουργίας των πληροφοριακών συστημάτων εθνικής εμβέλειας που εμπύπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου, καθώς και εκείνων που τίθενται σε παραγωγική λειτουργία στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού.

Σε αυτήν υπάγονται οι παρακάτω υπηρεσίες:

- Γενική Διεύθυνση Αποκέντρωσης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής.
- Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Γενική Γραμματεία Ανθρωπίνου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα

Η Γενική Γραμματεία Ανθρωπίνου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα είναι αρμόδια για το σχεδιασμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής της πολιτικής για τη διαχείριση, βελτίωση των δεξιοτήτων και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού του δημόσιου τομέα. Αναπτύσσει δράσεις συντονισμού και συνέργειας σε οριζόντιο και κάθετο επίπεδο, ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται καλύτερα στις μεταβαλλόμενες συνθήκες του περιβάλλοντος εντός του οποίου λειτουργεί, με σκοπό τη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης.

Λειτουργεί με τις παρακάτω Γενικές Διευθύνσεις:

- Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα
- Γενική Διεύθυνση Δημόσιων Οργανώσεων

Γενική Γραμματεία Ιθαγένειας

Η Γενική Γραμματεία Ιθαγένειας είναι αρμόδια για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή δημόσιων πολιτικών για θέματα που αφορούν στην κτήση και απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας. Παράλληλα, ασκεί αποτελεσματικό συντονισμό, εποπτεία, ιεραρχικό έλεγχο και καθοδήγηση των υπαγόμενων σε αυτήν οργανικών μονάδων. Ειδικότερα, σε αυτήν υπάγονται :

- Αυτοτελές Τμήμα Εποπτείας και Αξιολόγησης της Κεντρικής Διεύθυνσης και των Περιφερειακών Διευθύνσεων Ιθαγένειας.
- Γενική Διεύθυνση Ιθαγένειας

Τομέας Μακεδονίας – Θράκης

Ο Τομέας Μακεδονίας Θράκης είναι υπεύθυνος για τον προγραμματισμό και την εφαρμογή πολιτικών και δράσεων ενδυνάμωσης της ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης της Μακεδονίας και Θράκης, προστασίας και ανάδειξης της φυσικής, αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, προώθησης της συνεργασίας με τις χώρες της Βαλκανικής και του Εύξεινου Πόντου σε θέματα περιβάλλοντος, έργων υποδομής, πολιτιστικής κληρονομιάς, τουριστικής ανάπτυξης και απόδημου ελληνισμού καθώς και ο σχεδιασμός, συντονισμός, διαχείριση και εποπτεία όλων των θεμάτων που άπτονται της διοικητικής υποστήριξης, της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και της οικονομικής λειτουργίας του Φορέα και των εποπτευόμενων από εκείνον φορέων.

Ο φορέας έχει ως έδρα τη Θεσσαλονίκη και Υπηρεσιακά λειτουργεί με τη Γενική Διεύθυνση του Τομέα που περιλαμβάνει πέντε επί μέρους Διευθύνσεις.

Υπηρεσιακός Γραμματέας

Ο Υπηρεσιακός Γραμματέας του Υπουργείου Εσωτερικών μεριμνά για την ομαλή και αποτελεσματική διοικητική και οικονομική λειτουργία του φορέα. Σε αυτόν υπάγονται οι παρακάτω οριζόντιες υποστηρικτικές υπηρεσίες:

- Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης.
- Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών
- Προστασία Προσωπικών Δεδομένων
- Αυτοτελές Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σχέσεων
- Αυτοτελές Τμήμα Νομοθετικής Πρωτοβουλίας και Κοινοβουλευτικού ελέγχου
- Αυτοτελές Τμήμα ΠΣΕΑ
- Υπηρεσία Συντονισμού

Σημ. Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου είναι κοινή για το Υπουργείο Εσωτερικών και υπάγεται στον Υπουργό ενώ τα Τμήματα Νομοθετικής Πρωτοβουλίας και Κοινοβουλευτικού ελέγχου του τομέα Διοικητικής Ανασυγκρότησης υπάγονται στον Υπουργό Εσωτερικών

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής του Υπουργείου Εσωτερικών (ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ)

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής του ΥΠΕΣ ιδρύθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 53 του ν. 4314/2014 (Α' 265) όπως ισχύει, καθώς και την παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 4674/2020 (Α' 53), η οποία υπάγεται στον Υπουργό, και οργανώθηκε με βάση την υπ' αριθμ. 23774/15-4-2020 (Β' 1610) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ανάπτυξης και

Επενδύσεων «Διάρθρωση και αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης και Εφαρμογής του Υπουργείου Εσωτερικών (ΕΥΔΕΥΠΕΣ)»

1.2 Εθνικά Στρατηγικά Κείμενα – κανονιστικές και λοιπές υποχρεώσεις

Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (Ε.Π.Α.) αναλύεται στα άρθρα 118 – 141 του νόμου 4635/2019 που δημοσιεύθηκε στο τεύχος Α αριθμός 167 και καθιερώθηκε ο μεσοπρόθεσμος προσδιορισμός συγκεκριμένων μετρούμενων στόχων και η υποχρέωση υπαγωγής των έργων που χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους σε στρατηγικούς στόχους και αναπτυξιακές προτεραιότητες.

Το Ε.Π.Α. αποτελεί ένα σχέδιο που σχετίζεται με την ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή, την βιώσιμη ανάπτυξη, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την προσβασιμότητα χωρίς διακρίσεις. Αφορά το σύνολο των δραστηριοτήτων της χώρας και περιλαμβάνει το σύνολο των στόχων του εθνικού αναπτυξιακού προγραμματισμού έως το 2025, με την αξιοποίηση των εθνικών πόρων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Οι βασικές διαστάσεις του προγραμματισμού του Ε.Π.Α. απαντώνται σε τομεακό και περιφερειακό επίπεδο.

Στο παραπάνω πλαίσιο, το Υπουργείο Εσωτερικών διαμορφώνει το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (Τ.Π.Α.) που περιλαμβάνει τους στόχους του μεσοπρόθεσμου αναπτυξιακού προγραμματισμού στον τομέα ευθύνης του. Βασικά στοιχεία του εν λόγω κειμένου αποτελούν τα κείμενα του Ε.Π.Α. συμμορφούμενα με την κατανομή των πόρων που του αναλογούν.

Το Τ.Π.Α. ανά τομέα στηρίζεται στα Εθνικά Στρατηγικά Κείμενα όπως έχουν εκπονηθεί. Τα Εθνικά Στρατηγικά Κείμενα που σχετίζονται με τον Τομέα είναι ενδεικτικά τα παρακάτω:

- Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2020
- Εθνικός Αναπτυξιακός Σχεδιασμός 2021 - 2027
- Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης - έγκριση με την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου Π.Υ.Σ. 38/2020 (Α' 174)
- Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού
- Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών 2014-2025
- Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών της Ελλάδας
- Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την Κοινωνική Ένταξη
- Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
- Ειδικό Σχέδιο Δράσης «Βιώσιμες πόλεις – Μαθιός Καρλαύτης»

- Έκθεση για την Ελλάδα για το 2020, στο πλαίσιο της διαδικασίας του ευρωπαϊκού εξαμήνου, συμπεριλαμβανομένου του Παραρτήματος Δ που αναφέρεται στη χρηματοδότηση της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027

Επισημαίνεται, τέλος, ότι ο αναπτυξιακός προγραμματισμός διέπεται και από τις αρχές της συμπληρωματικότητας ως προς τις συγχρηματοδοτούμενες από την Ευρωπαϊκή Ένωση παρεμβάσεις και, επομένως, διενεργείται παράλληλα και σε κάθε περίπτωση λαμβάνει υπόψη του τα αποτελέσματα της διαδικασίας σχεδιασμού των τομεακών και των περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027.

1.3 Ανάλυση τρέχουσας κατάστασης ανά τομέα παρέμβασης - ανάλυση δυνατοτήτων - αδυναμιών - προοπτικών – απειλών ανά τομέα παρέμβασης – (Swot Analysis)

Η Δημόσια Διοίκηση (κεντρική, περιφερειακή, τοπική) εξυπηρετεί πρωταρχικά το δημόσιο συμφέρον, μέσα στο πλαίσιο ενός κράτους δικαίου με βάση τις αρχές της ισότητας, της νομιμότητας, της χρηστής διοίκησης, μέσα σε ένα νέο παγκόσμια διαμορφούμενο περιβάλλον, όπου οι κυρίαρχες πλέον προσεγγίσεις είναι η εξωστρέφεια, η διασυνδεσιμότητα και η καταπολέμηση κάθε είδους αποκλεισμών.

Σε ένα διαρκώς λοιπόν εξελισσόμενο παγκόσμιο γίνεσθαι, η ελληνική Δημόσια Διοίκηση οφείλει να υιοθετήσει τους τρόπους και τις διαδικασίες εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να προσφέρει άμεσα, διαρκώς και υπό οποιοσδήποτε συνθήκες τις καλύτερες δυνατές υπηρεσίες, προσαρμοζόμενη σε αυτό το ταχύτατα μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση στα στρατηγικά κείμενα της είναι ισχυρά προσανατολισμένη στον τύπο οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης που βασίζεται στη γνώση, στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, στην έρευνα και στην καινοτομία.

Εδράζεται σε τρεις στρατηγικές προτεραιότητες, της έξυπνης ανάπτυξης που στηρίζεται στην γνώση και στην καινοτομία, την βιώσιμη ανάπτυξη, στην ανάπτυξη που εκτός από την βιώσιμη ανταγωνιστικότητα θα συνδυάζει και περιβαλλοντικούς στόχους, καθώς και στην ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς με την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων για νέες θέσεις απασχόλησης για την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.

Το Υπουργείο Εσωτερικών έχει διττό στόχο πρώτον να ενισχύσει **την θεσμική και επιχειρησιακή θωράκιση της Κεντρικής διοίκησης και Αυτοδιοίκησης** (Δήμοι, Περιφέρειες), ώστε να αποτελέσουν πυλώνα ανάπτυξης, κοινωνικής συνοχής και ποιοτικής εξυπηρέτησης του πολίτη και δεύτερον είναι **η βέλτιστη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και ο εκσυγχρονισμός των οργανώσεων του δημόσιου τομέα** μέσα από

μεταρρυθμίσεις που αφορούν όλα τα πεδία της δημόσιας διοίκησης και την συνολική αναβάθμιση της εικόνας των δεξιοτήτων των στελεχών της δημόσιας διοίκησης και της δυνατότητας των δημοσίων οργανώσεών τους να καινοτομούν, ώστε να υποστηρίξει αποτελεσματικά τους στρατηγικούς του σκοπούς.

Στο πλαίσιο αυτό, και ειδικότερα στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης έγιναν σημαντικές νομοθετικές ρυθμίσεις για την αποκέντρωση της διοίκησης, την απόδοση πόρων και αρμοδιοτήτων στην τοπική αυτοδιοίκηση αλλά και την ανάδειξη του αναπτυξιακού της ρόλου. Οι πιο σημαντικές είναι:

Ο ν. 2539/1997 (Πρόγραμμα Ι Καποδίστριας) όπου επιχειρείται η πρώτη ουσιαστική ανασυγκρότηση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης και ο ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης) που επιχειρείται εκ νέου συνένωση των δήμων αλλά και η δημιουργία αιρετών περιφερειών. Μια από τις κοινές βασικές επιδιώξεις των μεταρρυθμίσεων αυτών ήταν η δημιουργία κατάλληλων χωρικών μονάδων για την αποτελεσματική εφαρμογή των τοπικών πολιτικών και την υλοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων και δράσεων.

Για να ενισχυθεί η ικανότητα του σχεδιασμού από τους δήμους μέσα από την ανάδειξη των αναγκών τους και την διερεύνηση των δυνατοτήτων που τους παρέχονται, εισάγεται ο θεσμός μέσω του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Νόμος 3463/2006, Κεφάλαιο Ζ' άρθρα 203 έως και 207) και θεσπίζεται η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους δήμους με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων. Με τον άρθρο 266 του ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης) όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 175 του ν. 4555/2018 (ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ) έγινε υποχρεωτική η κατάρτιση των 4ετών επιχειρησιακών προγραμμάτων για όλους τους Δήμους και τις Περιφέρειες,

Τα επιχειρησιακά προγράμματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, συνιστούν εργαλεία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης τόσο για τον προγραμματισμό των αναπτυξιακών τους δράσεων, όσο και για την οργανωτική ενδυνάμωσή τους. Αναφέρονται στο σύνολο της δράσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και χρονικά αναφέρονται στην αντίστοιχη Αυτοδιοικητική περίοδο.

Ειδικότερα οι πόροι του Εθνικού ΠΔΕ του ΥΠΕΣ κατά την τελευταία πενταετία αποτέλεσαν μια από τις βασικές πηγές χρηματοδότησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ειδικότερα των Δήμων της Χώρας για την υλοποίηση τοπικών επενδύσεων που αποτελούν βασικό μοχλό αναπτυξιακής πολιτικής, προκαλώντας συγκριτικά πλεονεκτήματα σε μια περιοχή με αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγικότητας, της απασχόλησης και γενικότερα της κοινωνικής ευημερίας.

Παρά τη θετική πορεία της οικονομίας έως τις αρχές 2020, η πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 ανέτρεψε βίαια αυτή τη δυναμική. Η ετοιμότητα της χώρας να αντιμετωπίσει τις

νέες ανάγκες που δημιουργούνται συνεπάγεται και μια ισχυρή τοπική αυτοδιοίκηση. Συνεπώς η ανάγκη για αυξημένες χρηματοροές προς την τοπική αυτοδιοίκηση ενισχύεται σε μια περίοδο που τα έσοδά της περιορίζονται λόγω της πανδημίας. Σύμφωνα με στοιχεία του προσχεδίου του κρατικού προϋπολογισμού 2022, το ισοζύγιο των ΟΤΑ κατά ΕΣΑ για το 2021, αναμένεται να διαμορφωθεί σε έλλειμμα ύψους 127 εκατ. ευρώ έναντι του πλεονάσματος των 77 εκ. € έτους 2020. (Πίνακας 2.1 Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης σύμφωνα με τη μεθοδολογία European System of Accounts (ESA) (σε εκατ. ευρώ)/ Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2022, σελ. 31).

Στο πλαίσιο αυτό παρατίθεται σχετική SWOT ανάλυση στην οποία καταδεικνύεται η σημαντικότητα του παρόντος σχεδιασμού του Τ.Π.Α. του Υπουργείου Εσωτερικών.

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
- Νέα, πιο επικεντρωμένη στην τοπική αυτοδιοίκηση δομή των φορέων της.	-Ανάγκη γρήγορης προσαρμογής των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης και των υπαλλήλων τους σε ένα νέο μοντέλο διαχείρισης.
- Καλύτερη δυνατότητα κατανομής πόρων και εκτέλεσης έργων με βάση μεσοπρόθεσμη στρατηγική.	- Εισαγωγή νέων στοιχείων εκτέλεσης έργων καθώς και νέων μεθόδων ελέγχου των διαδικασιών.
- Ακριβέστερος προσδιορισμός και ταξινόμηση των έργων με σκοπό την βέλτιστη απόδοση και την συνεργασία μεταξύ φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης.	-Περιορισμένοι Εθνικοί πόροι σε σύγκριση με τις ανάγκες της τοπικής αυτοδιοίκησης αλλά και αυτές του Υπουργείου Εσωτερικών για οργάνωση.
- Καλύτερη διαχείριση και έλεγχος των πόρων μέσω ενός λειτουργικά οργανωμένου συστήματος.	-Σχετικά μικρή διείσδυση των νέων τεχνολογιών στην τοπική αυτοδιοίκηση με αποτέλεσμα την ύπαρξη πολύ μεγάλων αναγκών για οργάνωση και διαχείριση έργων.
- Βέλτιστη ικανοποίηση των τοπικών κοινωνιών και των πολιτών από τη λειτουργία του Υπουργείου Εσωτερικών.	-Μεγάλη διαφοροποίηση μεταξύ των αναγκών των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης που σχετίζεται με τον χαρακτήρα των φορέων αυτών (αστικοί, αγροτικοί, ορεινοί, νησιωτικοί, κ.α.).
- Η πληροφόρηση που παρέχεται στους πολίτες μέσω της χρήσης του διαδικτύου και η βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών με μείωση της δαπάνης για την επίτευξη του στόχου.	-Καθυστερήσεις στην επικοινωνία για την οργάνωση και υλοποίηση έργων.

-Απλοποιημένες διαδικασίες για την επικοινωνία των πολιτών με τους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης.	- Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού (ιδίως στους τομείς των νέων τεχνολογιών) λόγω της φυγής εγκεφάλων (brain drain) στο εξωτερικό με αποτέλεσμα πρόσωπα που δεν έχουν τις απαραίτητες γνώσεις να εκτελούν έργο που δεν είναι της αρμοδιότητάς τους.
	-Απαρχαιωμένος εξοπλισμός των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης.
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
- Λειτουργική οργάνωση του Υπουργείου Εσωτερικών και των υπαγομένων σε αυτό υπηρεσιών.	- Επιπτώσεις στην οικονομία ευρύτερα και επιδείνωση των δημοσιονομικών λόγω της πανδημίας COVID-19
-Ενίσχυση της χρηματοδότησης των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης με ιεραρχημένες δράσεις μεσοπρόθεσμου χαρακτήρα.	-Περαιτέρω μείωση του εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού για την στήριξη των φορέων τόσο κεντρικά όσο και περιφερειακά.
-Βέλτιστη αξιοποίηση Εθνικών και Ενωσιακών πόρων	-Αύξηση των αναγκών των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης, κυρίως στους τομείς πρόνοιας και εκπαίδευσης εξαιτίας της πανδημίας.
-Αξιοποίηση των ευνοϊκών ρυθμίσεων στο πλαίσιο της εθνικής αλλά και της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, λόγω πανδημίας.	- Αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων μεταξύ υπηρεσιών και Υπουργείων.
-Αυστηρότερο διεθνές θεσμικό πλαίσιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος.	
- Επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού της δημόσιας διοίκησης εξαιτίας της πανδημίας	Το δημογραφικό πρόβλημα ως τροχοπέδη στην ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη
-Αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογικών λύσεων και εφαρμογών λειτουργίας από απόσταση.	Η κλιματική αλλαγή και η ανάγκη προσαρμογής κεντρικών και περιφερειακών δομών
-Καλύτερη οργάνωση της διαδικασίας κατανομής και εκμετάλλευσης των εθνικών πόρων με μεσοπρόθεσμο ορίζοντα.	

1.4 Αποτίμηση αναμενόμενων αποτελεσμάτων από ήδη υλοποιούμενα και σε εξέλιξη έργα (εθνικού & συγχρηματοδοτούμενου σκέλους) ανά τομέα Παρεμβάσεις

Το ΠΔΕ αποτελεί μια από τις βασικές πηγές χρηματοδότησης των παρεμβάσεων του ΥΠΕΣ, τόσο στο εθνικό όσο και στο συγχρηματοδοτούμενο σκέλος. Ειδικότερα, το εθνικό σκέλος περιλαμβάνει έργα τα οποία χρηματοδοτούνται αμιγώς από εθνικούς πόρους και εντάσσονται σε Συλλογικές Αποφάσεις (ΣΑ) κωδικών (καθέτων) 0. Το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος περιλαμβάνει έργα στο χρηματοδοτικό σχήμα των οποίων συμμετέχουν με πόρους τα ευρωπαϊκά ταμεία, ευρωπαϊκά προγράμματα ή άλλοι διεθνείς χρηματοδοτικοί οργανισμοί και εντάσσονται σε συλλογικές αποφάσεις (ΣΑ) των κωδικών (καθέτων) 1,2,6 & 8.

Στο Εθνικό σκέλος ΠΔΕ θα ενταχθούν από το 2021 έργα που θα χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας μέσω διακριτής ΣΑ του φορέα μας (ΣΑΤΑ015) πέρα των ορίων του ΤΠΑ. Ο προγραμματισμός προβλέπει ένταξη έργου προϋπολογισμό 62 εκ €.

Το εθνικό σκέλος χρηματοδοτεί, μεταξύ άλλων, έργα τεχνικών και κοινωνικών υποδομών της τοπικής αυτοδιοίκησης. Το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τόσο έργα της Προγραμματικής Περιόδου (ΠΠ) 2007 – 2013 που συγχρηματοδοτήθηκαν από την ΕΕ και ολοκληρώνονται, όσο και νέα έργα ΕΣΠΑ 2014-2020 καθώς και έργα λοιπών ενωσιακών προγραμμάτων και έργα με συγχρηματοδότηση στο πλαίσιο δανειακών συμβάσεων, όπως αυτές με την ΕΤΕπ.

Κατά το τελευταίο χρονικό διάστημα 2015-2020 οι πληρωμές του ΠΔΕ ανά σκέλος διαμορφώθηκαν ως εξής:

Εθνικό σκέλος: οχτακόσια σαράντα δύο εκατομμύρια ευρώ (842εκ€).

Συγχρηματοδοτούμενο σκέλος: ένα δις εκατόν είκοσι ένα εκατομμύρια ευρώ (1,121εκ€)

1.4.1 Αποτίμηση αναμενόμενων αποτελεσμάτων από ήδη υλοποιούμενα και σε εξέλιξη έργα του εθνικού σκέλους ανά τομέα παρέμβασης

1.4.1.1 Τομέας Παρέμβασης: Τοπική Αυτοδιοίκηση

Έως σήμερα το Υπουργείο Εσωτερικών έχει χρηματοδοτήσει και συνεχίζει να χρηματοδοτεί από πόρους του ΠΔΕ ένα μεγάλο όγκο έργων που αφορούν τις τοπικές κοινωνίες για την βελτίωση της ποιότητας ζωής σε όλη την επικράτεια. Το σύνολο των έργων που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ χωρίζεται σε δυο μεγάλες κατηγορίες α) Λοιπά έργα του ΠΔΕ και β) Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II.

Α) Λοιπά έργα ΠΔΕ

Οι βασικές δράσεις χρηματοδότησης της κατηγορίας αυτής εντάσσονται στις παρακάτω Συλλογικές Αποφάσεις Έργων (ΣΑΕ):

ΣΑ	Περιγραφή δράσεων ΣΑ
	ΤΟΜΕΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
055 & 855	Έργα φυσικών καταστροφών
055	Έργα ύδρευσης στο πλαίσιο αντιμετώπισης του φαινομένου της λειψυδρίας
055	Αντιπλημμυρικά έργα –καθαρισμοί φρεατίων
055	Αποχέτευση-Επεξεργασία λυμάτων
055	Διαχείριση απορριμμάτων
055	Αναβάθμιση κτιριακών υποδομών των Δήμων (διοικητήρια, δημοτικοί παιδικοί σταθμοί)
055	Αναβάθμιση αθλητικών υποδομών
055	Επισκευή και συντήρηση οδικού δικτύου
055	Αναβάθμιση χώρων πολιτιστικού και ιστορικού ενδιαφέροντος
055	Κατασκευή, επισκευή και συντήρηση σχολικών κτιρίων
055	Προμήθεια τεχνικού και μηχανολογικού εξοπλισμού των ΟΤΑ
055	Αναβάθμιση χώρων για την εγκατάσταση ειδικών κοινωνικών ομάδων (Τσιγγάνοι, Παλιννοστούντες)
	ΤΟΜΕΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ
039	Έργα Μακεδονίας-Θράκης
038	Πρόγραμμα Αγίου Όρους. Συνεχιζόμενα έργα ΚΕΔΑΚ, προερχόμενα από το έργο1984ΣΕ03800000, έργα συντήρησης και αποκατάστασης Ιερών Μονών, έργα υποδομής, εξοπλισμού, εργασίες, αποπληρωμές έργων κτλ.(π.κ 1984ΣΕ03800000)

Ειδικότερα ο Τομέας Μακεδονίας και Θράκης μέσω της ΣΑΕ 039 χρηματοδοτεί έργα τοπικής ανάπτυξης στην χωρική αρμοδιότητα της Μακεδονίας και της Θράκης. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται έργα τεχνικής στήριξης των ΟΤΑ(έργα υποδομών και πολιτικής προστασίας), ενίσχυση εκπαιδευτικής υποδομής σχολικών μονάδων, ενίσχυση δομών πρώτης υποδοχής προσφύγων, επιχορηγήσεις φορέων της κοινωνίας των πολιτών για

δράσεις ενταξιακού χαρακτήρα ευπαθών ομάδων του πληθυσμού και πολιτιστικές δράσεις παρέμβασης σε ακριτικές περιοχές της Μακεδονίας και Θράκης.

Μέσω της ΣΑΕ 038 χρηματοδοτούνται έργα αναβάθμισης των υποδομών της Ιεράς Κοινότητας του Αγίου Όρους, όπως μελέτες, κατασκευές συντήρησης των μονών ως προς το εσωτερικό τους αλλά και το οδικό τους δίκτυο.

B) Πρόγραμμα ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II

Κατά το έτος 2017 θεσμοθετήθηκε το Ειδικό Πρόγραμμα Ενίσχυσης Δήμων με την ονομασία «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II» στη βάση του άρθρου 71 του ν. 4509/2017. Σε συνέχεια αυτού εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 4748/20-02-2018 ΥΑ με την οποία καθορίστηκαν ο σκοπός, τα κριτήρια ένταξης, η διαδικασία αξιολόγησης καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα του Προγράμματος. Ακολούθως, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 30204/19-04-2019 ΥΑ η οποία επέφερε τροποποιήσεις στην υπ' αριθμ. 4748/20-02-2018 ΥΑ, αναφορικά με τη διαδικασία επιλογής και ένταξης δράσεων των δυνητικών δικαιούχων και έδωσε τη δυνατότητα έκδοσης αποφάσεων επιχορήγησης προς τους δυνητικούς δικαιούχους, για την κάλυψη δράσεων που αφορούν στους άξονες προτεραιότητας του Προγράμματος ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II.

- Βασικοί στόχοι του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II» είναι:

- Η ενδυνάμωση της ισόρροπης, βιώσιμης και δίκαιης ανάπτυξης
- Η βελτίωση των υποδομών
- Η αύξηση της απασχόλησης
- Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των δήμων

- Πόροι του Προγράμματος

Η χρηματοδότηση των έργων που εντάσσονται στο «Πρόγραμμα ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II» πραγματοποιείται από το Εθνικό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συγκεκριμένα τη ΣΑΕ-055 και τον ενάρθμο 2017ΣΕ05500010 με προϋπολογισμό 1δισ€ και έχει χρηματοδοτηθεί με το ποσό των 865.600.000,00€.

- Αναπτυξιακές Προτεραιότητες

Οι άξονες προτεραιότητας του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II» είναι:

Άξονας Α: Η τοπική ανάπτυξη και η προστασία περιβάλλοντος, ήτοι:

- κατασκευή, βελτίωση και συντήρηση έργων τεχνικών υποδομών, προστασίας του περιβάλλοντος και αναβάθμισης της ποιότητας ζωής, χρηματοδότηση μελετών των ανωτέρω και προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού και μηχανημάτων.

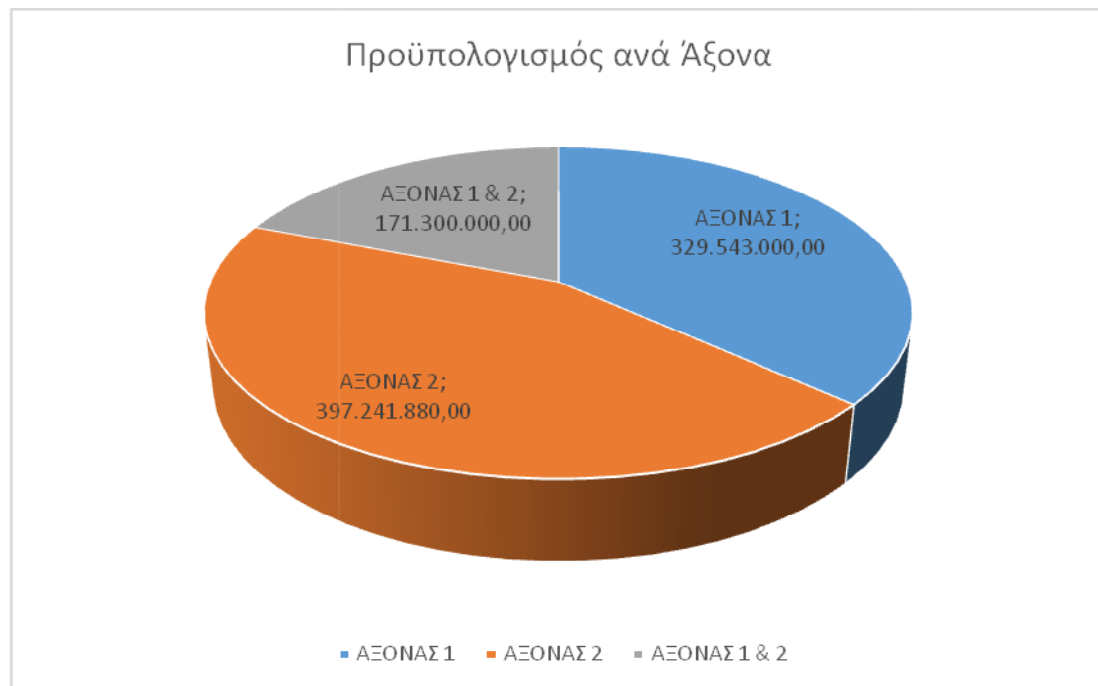
Άξονας Β: Κοινωνικές και πολιτιστικές υποδομές και δραστηριότητες των δήμων, ήτοι:

- κατασκευή, βελτίωση και συντήρηση διοικητικών, κοινωνικών, αθλητικών και πολιτιστικών υποδομών και χρηματοδότηση μελετών των ανωτέρω.

- Δράσεις χρηματοδότησης

Μέχρι σήμερα ο Φιλόδημος ΙΙ έχει εκδώσει προσκλήσεις/ επιχορηγήσεις συνολικού ποσού 898 εκ € οι οποίες αφορούν κυρίως σε:

- ✓ Προμήθεια τεχνικού και μηχανολογικού εξοπλισμού των ΟΤΑ
- ✓ Αναβάθμιση σχολικών κτιρίων με ειδικές παρεμβάσεις σε πυροπροστασία και πρόσβαση ΑΜΕΑ
- ✓ Αναβάθμιση παιδικών χαρών
- ✓ Μελέτες ύδρευσης
- ✓ Μελέτες λιμενικών υποδομών
- ✓ Έργα αθλητικών υποδομών
- ✓ Έργα προστασίας αδέσποτων ζώων
- ✓ Έργα τεχνικών και κοινωνικών υποδομών Δήμων (στέγαστρα κλπ)

1.4.1.2 Συνολική αποτίμηση εθνικού σκέλους

Το σύνολο των έργων και μελετών που είναι εγκεκριμένα στο εθνικό σκέλος του ΥΠΕΣ επιδιώκουν παρεμβάσεις σε όλους τους τομείς αρμοδιοτήτων των Δήμων. Οι δράσεις που υλοποιούνται στο εθνικό σκέλος συμβάλλουν σημαντικά στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών των Δήμων προς τους πολίτες τους.

Παρόλο που οι δράσεις αυτές είναι αναγκαίες και σημαντικές διαπιστώνεται υστέρηση στην πορεία εκτέλεσής τους. Σημαντικότεροι λόγοι για την υστέρηση αυτή είναι η υποστελέχωση των αρμόδιων υπηρεσιών των φορέων υλοποίησης σε ότι αφορά κυρίως σε τεχνικές ειδικότητες, καθώς και οι χρονοβόρες διαδικασίες από την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4412/2016. Επίσης θα προσθέταμε ότι δεν προσδιορίστηκαν κριτήρια - δείκτες αξιολόγησης ή μεθοδολογικά εργαλεία για κάθε επί μέρους πρόγραμμα ή έργο. Δηλαδή δεν υπάρχουν μετρήσιμα στοιχεία ως βάση για την αξιολόγηση των παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν και υλοποιούνται όπως και έλλειψη στοιχείων και δεικτών για το βαθμό επίτευξης των στόχων των έργων αυτών. Τέλος δεν προβλέπονται μηχανισμοί για τη διασφάλιση των όρων των έργων/ προγραμμάτων κατά την υλοποίηση των παρεμβάσεων σε τοπικό επίπεδο και επιτόπιοι έλεγχοι

1.4.2 Αποτίμηση αναμενόμενων αποτελεσμάτων από ήδη υλοποιούμενα και σε εξέλιξη έργα του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους ανά τομέα παρέμβασης

Με πόρους του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του ΠΔΕ του ΥΠΕΣ χρηματοδοτούνται σήμερα έργα που εντάσσονται στις παρακάτω Συλλογικές Αποφάσεις Έργων (ΣΑΕ):

ΣΑ	Περιγραφή δράσεων ΣΑ
	ΤΟΜΕΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
0552	Αναπτυξιακό πρόγραμμα τοπικής αυτοδιοίκησης, ΦΙΛΟΔΗΜΟΣΙ & ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ στο πλαίσιο δανειακής σύμβασης του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων
2558	Τεχνικές και κοινωνικές υποδομές ΟΤΑ (ΕΣΠΑ 2007-2013) με ενδιαμέσο φορέα διαχείρισης την ΕΕΤΑΑ
3551	Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020. Η δράση χρηματοδοτείται μέσω του Τομεακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση. Στοχεύει στη διατήρηση της απασχόλησης εργαζόμενων και επαπειλούμενων με ανεργία γυναικών, στην πρόσβαση στην απασχόληση άνεργων γυναικών καθώς και στην εν γένει βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης των οικογενειών των ωφελουμένων. Φορέας υλοποίησης ΕΕΤΑΑ
1551	Υποδομές πρόσβασης ΑΜΕΑ σε παραλίες και αναβάθμιση κτιριακών υποδομών ΟΤΑ (ΕΣΠΑ 2014-2020) ΕΠΑΝΕΚ « Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία». Υλοποιείται από φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης.
4551	Δράσεις διοικητικής αναδιοργάνωσης τοπικής αυτοδιοίκησης και ΥΠΕΣ (ΕΣΠΑ 2014-2020) ΕΠ Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα και Τεχνική Υποστήριξη ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ
4552	Τεχνική Βοήθεια ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ
3552	Λοιπά κοινοτικά προγράμματα με φορείς υλοποίησης Δήμους και Νομικά πρόσωπα αυτών καθώς και ΥΠΕΣ
7542	Έργα μετανάστευσης/ Ταμείο Ασύλου/ Φορέας υλοποίησης Δήμος Βοίου
	ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
4151	Δράσεις απλούστευσης διαδικασιών , αναβάθμιση του Ανθρ. Δυναμικού Δημοσίου Τομέα, και της βελτίωσης των αποτελεσμάτων των εποπτευόμενων φορέων και Ειδικών Φορέων του Π/Υ του ΥΠΕΣ
7151	Δράσεις χρηματοδοτούμενες από τον ΧΜ ΕΟΧ και αφορούν στην ενίσχυση ΕΦ του Π/Υ του ΥΠΕΣ για την επίτευξη της αποστολής τους

	ΤΟΜΕΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ
1381	«Αθωνική Ψηφιακή Κιβωτός» – ψηφιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς των Ιερών Μονών του Αγίου Όρους και προβολή αυτής στην παγκόσμια κοινότητα
2396	Πρόγραμμα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας 2014-2020 Ελλάδα –Βουλγαρία Έργο Borderless: προώθηση της πολιτισμικής και φυσικής κληρονομιάς της διασυνοριακής περιοχής Ελλάδας – Βουλγαρίας
4396	Πρόγραμμα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας 2014-2020 Ελλάδα – Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας . Έργα: 1.Help: βελτίωση στρατηγικής Δημόσιας Διοίκησης στη διαχείριση φυσικών καταστροφών 2.Terra Vino: διασυνοριακή προώθηση και ανάπτυξη οινοτουριστικού τομέα 3.Benefit: δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης δημόσιων κτιρίων 4. Alter Trip: μετατροπή της διασυνοριακής περιοχής σε εύκολα προσβάσιμο και χωρίς αποκλεισμούς τουριστικό προορισμό
0392	Λοιπά Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας 2014-2020-Black Sea Έργο Loc-Food: υποστήριξη της βιώσιμης – οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές της περιοχής παρέμβασής του

1.4.2.1 Τομέας Παρέμβασης Τοπική Αυτοδιοίκηση

Μια από τις βασικές δράσεις του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του ΠΔΕ ΥΠΕΣ που αφορά την τοπική αυτοδιοίκηση είναι οι παρακάτω:

Α) Πρόγραμμα ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ Ι

Το 2017 θεσμοθετήθηκε το Πρόγραμμα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ» στην βάση του άρθρου 69 του ν. 4509/2017.Ο σκοπός, οι στόχοι και η διάρκεια του Προγράμματος καθορίζονται με την υπ' αριθμ. 30595/22-04-2019 (Β' 1590) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών, «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 13022/19-04-2018 (ΦΕΚ 1377 Β) Κοινής Απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 44173/24-08-2018 (ΦΕΚ 3656 Β) Απόφαση.

- Σκοπός του Προγράμματος ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ Ι

Το Πρόγραμμα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ Ι» συνολικού προϋπολογισμού 2 δις. ευρώ δημιουργήθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών και το Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης με βασικό σκοπό την δανειοδότηση των ΟΤΑ από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) μέσω του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων για τη χρηματοδότηση των έργων τους. Οι δήμοι δεν επιβαρύνονται, διότι η αποπληρωμή των επενδυτικών δανείων καλύπτεται από πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών.

- Στόχοι του Προγράμματος ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ Ι

Με το πρόγραμμα ενισχύονται οι ΟΤΑ όλης της χώρας, μέσω της κατασκευής έργων και προμήθειας εξοπλισμού στους τομείς:

- ✓ ύδρευσης, αποχέτευσης
- ✓ αποκατάστασης Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)
- ✓ αγροτικής οδοποιίας
- ✓ ανέγερσης ή αποκατάστασης δημοτικών κτιρίων
- ✓ αντιπλημμυρικής προστασίας
- ✓ αποκατάστασης ζημιών από φυσικές καταστροφές.

Το έτος 2020 μετά την τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου το πρόγραμμα ΦΙΛΟΔΗΜΟΣΙ αντικαταστάθηκε σχεδόν στο σύνολο του από το πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης».

Β) Πρόγραμμα «ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ»

Το έτος 2020 μετά την τροποποίηση –αντικατάσταση του άρθρου 69 του ν. 4509/2017 δημιουργήθηκε το πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» συνολικού προϋπολογισμού 2,5 δις €.

- Σκοπός του Προγράμματος «ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ»

Βασικός σκοπός του νέου προγράμματος ανάπτυξης και αλληλεγγύης της αυτοδιοίκησης με το συμβολικό όνομα «Αντώνης Τρίτσης» είναι η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδιασμού αναπτυξιακής προοπτικής και κοινωνικής αλληλεγγύης μέσω των φορέων της αυτοδιοίκησης.

- Στόχοι του Προγράμματος «Αντώνης Τρίτσης»

- ✓ η βελτίωση και ο εκσυγχρονισμός των βασικών υποδομών των ΟΤΑ α' και β' βαθμού των Συνδέσμων Δήμων και των νομικών προσώπων των ΟΤΑ, με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη και την ασφάλεια και ποιότητα ζωής των πολιτών,

- ✓ η επανεκκίνηση της κοινωνικής και οικονομικής ζωής, η εξομάλυνση των συνεπειών της κρίσης εξαιτίας του κορωνοϊού, η προστασία της δημόσιας υγείας και η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της τοπικής οικονομίας,
- ✓ η εκτέλεση δράσεων και πρωτοβουλιών κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης και ειδικότερα η στήριξη των δομών παροχής κοινωνικών υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης,
- ✓ η εισαγωγή τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας στη σχέση της τοπικής αυτοδιοίκησης με τον πολίτη με στόχο την εμπέδωση της έννοιας του ψηφιακού πολιτισμού,
- ✓ η ενίσχυση της ανταπόκρισης της διοίκησης στους τομείς αρμοδιότητας της τοπικής αυτοδιοίκησης με τη συνεχή ενσωμάτωση νέων αναγκών και απαιτήσεων και ο εκσυγχρονισμός του θεσμού της πολιτικής προστασίας σε τοπικό επίπεδο.

- Άξονες του Προγράμματος «Αντώνης Τρίτσης»

ΑΞΟΝΑΣ 1: πολιτική προστασία (απόκτηση εξοπλισμού και μέσων και ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας για την αποτελεσματική εκτέλεση των ανατιθέμενων καθηκόντων), προστασία της δημόσιας υγείας και ιδίως δράσεις προστασίας του πληθυσμού από την εξάπλωση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, δράσεις τεχνικής βοήθειας των δικαιούχων για την εφαρμογή του Προγράμματος.

ΑΞΟΝΑΣ 2: ποιότητα ζωής και εύρυθμη λειτουργία των πόλεων, της υπαίθρου, των οικισμών (κατασκευή απαραίτητων έργων υποδομής, προστασία αδέσποτων κ.ά. καθώς και ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας και ανταπόκρισης των ΟΤΑ),

ΑΞΟΝΑΣ 3: περιβάλλον (βιώσιμη ανάπτυξη με έντονο περιβαλλοντικό αποτύπωμα, δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας, δράσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, διαχείριση υδάτων, υγρών και στερεών αποβλήτων κ.α.),

ΑΞΟΝΑΣ 4: ψηφιακή σύγκλιση [τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ), εφαρμογές διαδικτύου των πραγμάτων (Internet of Things), έξυπνες ψηφιακές τεχνολογίες, με εφαρμογή στην τοπική διοικητική πρακτική και την καθημερινότητα των πολιτών και στόχο τον μετασχηματισμό των πόλεων σε «έξυπνες πόλεις»],

ΑΞΟΝΑΣ 5: κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη (δράσεις κοινωνικής συνοχής για την αποτελεσματική εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης για όλους τους πολίτες καθώς και ειδικών προγραμμάτων για ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, με βασική στόχευση την άρση ή τον μετριασμό του κοινωνικού αποκλεισμού),

ΑΞΟΝΑΣ 6: παιδεία, πολιτισμός, τουρισμός και αθλητισμός (όπως ανέγερση σχολείων, αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας, εναλλακτικός τουρισμός κ.ά.).

Τομέας Παρέμβασης Δημόσιας Διοίκησης

1.4.2.2 Τομέας Παρέμβασης Δημόσια Διοίκηση

Οι δράσεις του συγχρηματοδοτούμενου τομέα αφορούν την απλούστευση διαδικασιών , την αναβάθμιση του Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα, και την βελτίωσης των αποτελεσμάτων των εποπτευόμενων φορέων και Ειδικών Φορέων του Π/Υ του ΥΠΕΣ.

Αναλυτικότερα , οι δράσεις του συγχρηματοδοτούμενου τομέα αφορούν :

1. Στη δημιουργία μιας αποτελεσματικότερης Δημόσιας Διοίκησης μέσω αφενός της εξειδικευμένης εκπαίδευσης των νέων ανωτέρων στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης , ώστε να δημιουργούνται στελέχη ικανά να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στα καθήκοντα τους και να συμβάλλουν στην προώθηση μεταρρυθμίσεων και πολιτικών, και αφετέρου της συνεχούς κατάρτισης του Ανθρώπινου Δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης ώστε συνεχώς να ενισχύονται οι δεξιότητες και η τεχνογνωσία του. Την υλοποίηση των δράσεων αυτών έχει αναλάβει το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης - ΕΚΔΔΑ (εποπτευόμενος φορέας του Υπουργείου) ως εθνικός στρατηγικός φορέας εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης και βασικός σύμβουλος του κράτους στην προσπάθεια για βελτίωση της οργάνωσης και αποδοτικότητας των Δημοσίων Υπηρεσιών.
2. Στη βελτιστοποίηση των επιχειρησιακών μεθόδων και διαδικασιών του ΑΣΕΠ από άποψη ταχύτητας και αξιοπιστίας, την βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών του και την ενίσχυση της αξιοκρατίας και της διαφάνειας μέσω της απλούστευσης των διαδικασιών του. Το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού – ΑΣΕΠ, ως ανεξάρτητη αρχή, είναι επιφορτισμένη με τον έλεγχο της ορθής εφαρμογής των διατάξεων που διέπουν τις προσλήψεις στον δημόσιο τομέα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, και έχει οικοδομήσει μια ανοικτή και διαφανή σχέση εμπιστοσύνης με τον Πολίτη .
3. Στην ενδυνάμωση των ελεγκτικών μηχανισμών πρόληψης και αποτροπής διαφθοράς και την ενίσχυση της διαφάνειας , της ακεραιότητας και της λογοδοσίας στη δράση διοικητικών αρχών , κρατικών φορέων και δημοσίων οργανισμών μέσω της ενίσχυσης της υπηρεσιακής ικανότητας της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας – ΕΑΔ. Η ΕΑΔ , ανεξάρτητη αρχή , αποτελεί τον διάδοχο 6 φορέων που καταργήθηκαν και έχει ως βασικό της αντικείμενο την καταπολέμηση της διαφθοράς.

4. Στην ενίσχυση της αποστολής του Συνηγόρου του Πολίτη , ως διαμεσολαβητής για την αποκατάσταση της νομιμότητας και της εμπέδωσης του κράτους δικαίου. Η ενίσχυση επιτυγχάνεται μέσα από δράσεις δια βίου εκπαίδευσης του προσωπικού τη Αρχής και ενδυνάμωση υφιστάμενων δεξιοτήτων του σε σύγχρονα εργαλεία παρέμβασης/ διαμεσολάβησης, μέσα από τη δημιουργία ηλεκτρονικής εφαρμογής για την πληροφόρηση Πολιτών , την λειτουργία Γραφείου της Αρχής στη Θεσσαλονίκη που θα καλύψει την ανάγκη παρουσίας του Συνηγόρου στη Βόρεια Ελλάδα.
5. Στην ενίσχυση της ικανότητα διαβούλευσης και διαπραγμάτευσης του ανθρωπίνου δυναμικού της ΑΔΕΔΥ ως κοινωνικού εταίρου μέσω δράσεων τεκμηρίωσης , δημιουργίας δομών κα διαδικασιών . Οι δράσεις υλοποιούνται από το Κοινωνικό Πολύκεντρο της ΑΔΕΔΥ.
6. Στην δημιουργία εργαλείων για την παροχή αξιόπιστων υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις και το δημόσιο, την διασφάλιση της μετρησιμότητας των αποτελεσμάτων της δημόσιας διοίκησης , την βελτιστοποίηση της διαχείριση των πόρων και την μείωση της γραφειοκρατίας μέσω δράσεων που υλοποιεί η Γενική Γραμματεία Ανθρωπίνου Δυναμικού Δημόσιας Διοίκησης.

1.4.2.3 Συνολική αποτίμηση συγχρηματοδοτούμενου σκέλους

Η συμβολή του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του ΠΔΕ με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση παρεμβάσεων κυρίως στον τομέα της τοπικής αυτοδιοίκησης αποσκοπεί στην αναβάθμιση των υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης και την ενίσχυση των τοπικών επενδύσεων με αποτέλεσμα την μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων την οικονομική ανάκαμψη των περιοχών και γενικότερα την κοινωνική ευημερία .

2. Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2021-2025

2.1 Ανάλυση στρατηγικής τομέα- προσδιορισμός και ιεράρχηση ειδικών αναπτυξιακών στόχων του τομέα - αντιστοίχιση με αναπτυξιακούς στόχους και ειδικούς στόχους ΕΠΑ

Ο απώτερος στόχος οικονομικής πολιτικής είναι η εξασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης της χώρας, με μέγιστη δυνατή σύγκλιση των περιφερειών, την πληρέστερη δυνατή αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας και διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και της προστασίας του περιβάλλοντος. Για την επίτευξη των παραπάνω απαιτείται αλλαγή του παραγωγικού υποδείγματος της οικονομίας που να διασφαλίζει τη βιωσιμότητα της ανάπτυξης και της κοινωνικής ευημερίας απέναντι σε μεγάλες προκλήσεις και απροσδόκητες εξελίξεις.

Σε αυτή την κατεύθυνση αλλά και με δεδομένο ότι στο ΕΠΑ εντάσσονται όλα τα συνεχιζόμενα έργα του ΠΔΕ ΥΠΕΣ συνολικού προϋπολογισμού 500 εκ €, οι αναπτυξιακοί στόχοι του ΕΠΑ αναπτύσσονται σε πέντε πυλώνες: Έξυπνη Ανάπτυξη, Πράσινη Ανάπτυξη, Κοινωνική Ανάπτυξη, Ανάπτυξη Υποδομών και Εξωστρέφεια (Πίνακας 1). Οι πρώτοι δυο από αυτούς τους πυλώνες έχουν ευρύτερη στόχευση που αφορά πρακτικά το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων, ενώ οι υπόλοιποι τρεις στοχεύουν στην ενίσχυση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων. Η επίτευξη μιας ισχυρής και διατηρήσιμης ανάπτυξης στο σύνολο της οικονομίας της χώρας απαιτεί την ισορροπημένη μεγέθυνση και στους πέντε πυλώνες. Επιπλέον, αναγκαίες είναι η εξειδίκευση, η προτεραιοποίηση και η ιεράρχηση των επενδυτικών έργων εντός κάθε πυλώνα με βάση τη δυνατότητά τους να συνεισφέρουν στην επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων. Στη συνέχεια παρουσιάζονται αναλυτικά οι αναπτυξιακοί στόχοι, με την εξειδίκευσή τους σε ειδικούς στόχους και προτεραιότητες.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΕΠΑ	
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
ΑΣ.1 ΕΞΥΠΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	ΕΑΣ.1-1 Έρευνα και Ανάπτυξη
	ΕΑΣ.1-2 Ψηφιακός Μετασχηματισμός
	ΕΑΣ.1-3 Καινοτομία & Επιχειρηματικότητα
ΑΣ.2 ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	ΕΑΣ.2-1 Κυκλική Οικονομία
	ΕΑΣ.2-2 Προστασία του Περιβάλλοντος
	ΕΑΣ.2-3 Κλιματική Αλλαγή
ΑΣ.3	ΕΑΣ.3-1 Υγεία

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	ΕΑΣ.3-2 Απασχόληση
	ΕΑΣ.3-3 Παιδεία
	ΕΑΣ.3-4 Αθλητισμός
	ΕΑΣ.3-5 Κοινωνική Συνοχή
ΑΣ.4 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	ΕΑΣ.4-1 Δίκτυα
	ΕΑΣ.4-2 Μεταφορές
	ΕΑΣ.4-3 Εφοδιαστική Αλυσίδα
ΑΣ.5 ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ	ΕΑΣ.5-1 Πολιτισμός
	ΕΑΣ.5-2 Τουρισμός
	ΕΑΣ.5-3 Αγροδιατροφικός Τομέας
	ΕΑΣ.5-4 Μεταποίηση
ΑΣ.6 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	

Πίνακας 1: Αναπτυξιακοί Στόχοι ΕΠΑ

2.2 Άξονες Προτεραιότητας Υπουργείου Εσωτερικών- συσχέτιση με προτεραιότητες ΕΠΑ - περιγραφή κατηγοριών έργων και δράσεων , που θα περιληφθούν ανά προτεραιότητα ΕΠΑ - τεκμηρίωση της ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ - καθεστώς ενίσχυσης – δείκτες εκροών - δυνητικοί δικαιούχοι

Οι αναπτυξιακοί στόχοι του Υπουργείου και η εξειδίκευσή τους σε προτεραιότητες παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί και συσχετίζονται με τους Αναπτυξιακούς Στόχους του ΕΠΑ.

Αναπτυξιακός Στόχος ΕΠΑ	Προτεραιότητα ΕΠΑ	
1. ΕΞΥΠΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	1.1	Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών κέντρων και προγραμμάτων σε τομείς αιχμής
	1.6	Δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση
2. ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	2.1	Ενεργειακή απόδοση
	2.3	Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων
	2.4	Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων
	2.6	Παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων
	2.10	Ανάδειξη, προστασία και αξιοποίηση της φυσικής κληρονομιάς
	2.11	Πράσινες πόλεις
3.ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	3.5	Κοινωνικές Επενδύσεις
	3.8	Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης
	3.11	Ενσωμάτωση Ευπαθών Ομάδων Πληθυσμού στην εκπαίδευση.
	3.13	Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού
	3.14	Ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών
4.ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	4.5	Οδικές Υποδομές

Αναπτυξιακός Στόχος ΕΠΑ	Προτεραιότητα ΕΠΑ	
5. ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ	5.1	Προώθηση τουρισμού με έμφαση στις ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές
	5.3	Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος
	5.5	Μουσεία και Πολιτιστικά Κέντρα
	5.9	Ανάπτυξη και προώθηση προϊόντων με ΠΟΠ & ΠΓΕ
6.ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	6.2	Τεχνική Βοήθεια

Η περιγραφή των κατηγοριών έργων και δράσεων , που θα περιληφθούν ανά προτεραιότητα ΕΠΑ η τεκμηρίωση της ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ το καθεστώς ενίσχυσης καθώς και οι δείκτες εκροών παρουσιάζονται παρακάτω:

1. Δράσεις Έξυπνης Ανάπτυξης (Άξονας 1)

Προτεραιότητα:	1.1 Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών κέντρων και προγραμμάτων σε τομείς αιχμής
Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος που Εξυπηρετείται:	ΕΑΣ.01 Έρευνα και Ανάπτυξη ΕΑΣ.03 Καινοτομία & Επιχειρηματικότητα
Σύντομη Περιγραφή Δράσεων Προτεραιότητας:	Στόχος είναι η δημιουργία νέων Ερευνητικών Κέντρων και ο σχεδιασμός προγραμμάτων σε τομείς αιχμής
Κατηγορίες δράσεων:	Περιλαμβάνεται δράση που αφορούν τη Δημιουργία Ευρωπαϊκού Ομίλου Εδαφικής Συνεργασίας
Τεκμηρίωση ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ:	Η δράση(εις) που εντάσσονται στην παρούσα προτεραιότητα αφορά τη δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών κέντρων και προγραμμάτων σε τομείς αιχμής. Μέσα από τη συγκεκριμένη προτεραιότητα καταβάλλονται πόροι σε σχετικά λίγα επιλεγμένα πεδία όπου υπάρχει αυξημένη πιθανότητα ανάπτυξης ερευνητικών κέντρων παγκόσμιας εμβέλειας.
Καθεστώς ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο Χρηματοοικονομικής Τεχνικής / Άλλο
Δείκτες εκροών:	

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020
Αριθ. Έργων για την καινοτομία, τις συμβουλευτικές υπηρεσίες και τις εταιρικές σχέσεις με επιστήμονες	Αριθμός	CO1.1
Αριθμός Νέων Επιχειρήσεων που Ενισχύονται	Αριθμός	CO05
Δράσεις του Άξονα:		
1.	Δράσεις ενίσχυσης οικονομικών συνεργασιών	
ΣΥΝΟΛΟ:		75.000,00

Προτεραιότητα:	1.6 Δημόσια Διοίκηση και Ψηφιοποίηση
Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος που Εξυπηρετείται:	ΕΑΣ.01 Έρευνα και Ανάπτυξη ΕΑΣ.02 Ψηφιακός Μετασχηματισμός ΕΑΣ.03 Καινοτομία & Επιχειρηματικότητα
Σύντομη Περιγραφή Δράσεων Προτεραιότητας:	Στόχος είναι η δημιουργία νέων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης που θα συμβάλουν στον ψηφιακό μετασχηματισμό των ΟΤΑ και λοιπών ειδικών και εποπτευόμενων φορέων του ΥΠΕΣ , και στην υλοποίηση δράσεων καινοτομίας στις τοπικές κοινωνίες και στις δημόσιες οργανώσεις.
Κατηγορίες δράσεων:	Ενδεικτικά περιλαμβάνονται δράσεις που αφορούν: ▪ Επιχορηγήσεις για την υλοποίηση δράσεων Δημόσιας Διοίκησης και καινοτόμων προγραμμάτων ▪ Υλοποίηση Μελετών ▪ Ψηφιοποίηση
Τεκμηρίωση ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ:	Η ανάπτυξη καινοτομιών και η ενίσχυση της χρήσης ΤΠΕ από τη δημόσια διοίκηση, με στόχο οι λύσεις του ψηφιακού μετασχηματισμού να αξιοποιούνται επαρκώς εντός της δημόσιας διοίκησης, αποτελεί σημαντική συνεισφορά και στην αντιμετώπιση των αναπτυξιακών αναγκών της χώρας.
Καθεστώς ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο Χρηματοοικονομικής Τεχνικής / Άλλο
Δείκτες εκροών:	

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020
Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	Αριθμός	CO22
Δράσεις του Άξονα:		
1.	Δράσεις οργάνωσης και ανάπτυξης των υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης	
2.	Δράσεις οργάνωσης και ανάπτυξης των υπηρεσιών του ΥΠΕΣ	
3.	Μελέτες –Δράσεις Προώθησης Καινοτομικών Δραστηριοτήτων	
ΣΥΝΟΛΟ:		1.000.000,00

2. Δράσεις Πράσινης Ανάπτυξης (Άξονας 2)

Προτεραιότητα:	2.1 Ενεργειακή Απόδοση
Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος που Εξυπηρετείται:	ΕΑΣ.05 Προστασία του Περιβάλλοντος ΕΑΣ.06 Κλιματική Αλλαγή
Σύντομη Περιγραφή Δράσεων Προτεραιότητας:	Στόχος είναι η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κτιρίων των ΟΤΑ. Η ενεργειακή βελτίωση θα συνδυαστεί με τη γενικότερη διαμόρφωση και αξιοποίηση των κτιρίων
Κατηγορίες δράσεων:	Οι δράσεις που αφορούν επισκευές και διαμορφώσεις κτιρίων.

Τεκμηρίωση ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ:	Το ΕΣΕΚ προβλέπει ότι στην πορεία επίτευξης των στόχων για το 2030, τα κτίρια της κεντρικής δημόσιας διοίκησης θα χρειαστεί να αναβαθμιστούν ενεργειακά με ρυθμό 5,4 χιλ. τ.μ. ετησίως. Πρόκειται για ενέργεια που θα πρέπει να χρηματοδοτηθεί με δημόσιους πόρους, ενώ ως αποτέλεσμα θα προκύψει σημαντική εξοικονόμηση πόρων από τρέχουσες λειτουργικές δαπάνες.	
	Επίσης, η επίτευξη αυτού του στόχου του ΕΣΕΚ εξαρτάται κρίσιμα από την παροχή των κατάλληλων κινήτρων στους καταναλωτές, καθώς και από την ανάπτυξη των κατάλληλων υποδομών φόρτισης ηλεκτρικών αυτοκινήτων σε θέσεις δημόσιας στάθμευσης στις πόλεις της χώρας.	
	Οι παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελούν σημαντικές παρεμβάσεις προστασίας του περιβάλλοντος. Παράλληλα με τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, επιτυγχάνεται και μείωση του κόστους λειτουργίας των εν' λόγω κτιρίων.	
Καθεστώς ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο Χρηματοοικονομικής Τεχνικής / Άλλο	
Δείκτες εκροών:		
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020
Πλήθος δημόσιων κτιρίων που υποστηρίζονται για την ενεργειακή αναβάθμισή τους	Αριθμός	00308
Δράσεις του Άξονα:		
1.	Έργα ενεργειακής αναβάθμισης δημοτικών κτιρίων	
ΣΥΝΟΛΟ:		1.500.000,00

Προτεραιότητα:	2.3 Διαχείριση Στερεών και Υγρών Αποβλήτων
Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος που Εξυπηρετείται:	ΕΑΣ.05 Προστασία του Περιβάλλοντος ΕΑΣ.06 Κλιματική Αλλαγή
Σύντομη Περιγραφή Δράσεων Προτεραιότητας:	Η διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων, αποτελεί στρατηγική επιλογή για τους ΟΤΑ στην προσπάθειά τους να συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Κατηγορίες δράσεων:	Περιλαμβάνονται δράσεις που αφορούν την Ολοκληρωμένη Διαχείριση Στερεών και Υγρών Αποβλήτων	
Τεκμηρίωση ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ:	Η ανάδειξη της πράσινης ανάπτυξης ως βασικού αναπτυξιακού στόχου πηγάζει κυρίως από την ανάγκη για προστασία του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Στην προτεραιότητα για τη διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων, το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα βασίζεται σε βελτίωση των επιδόσεων της Ελλάδας στο ποσοστό κυκλικής χρήσης των υλικών. Πρόκειται για έναν ακόμη δείκτη των ΣΒΑ της ΕΕ. Υπολογίζεται με βάση στοιχεία για την ανακύκλωση, τις εισαγωγές, τις εξαγωγές και την εγχώρια χρήση ανακυκλωμένων και μη υλικών	
Καθεστώς ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο Χρηματοοικονομικής Τεχνικής / Άλλο	
Δείκτες εκροών:		
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020
Εξυπηρετούμενος πληθυσμός από έργα διαχείρισης στερεών αποβλήτων	Άτομα	T1812
Μήκος αποχετευτικού δικτύου	Χιλιόμετρα	T2105
Ποσότητα Αστικών Στερεών Αποβλήτων που οδηγείται σε ασφαλή διάθεση	Τόνοι κατ' έτος	T4412
Δράσεις του Άξονα:		
1.	Έργα αποχέτευσης και επεξεργασίας λυμάτων	
2.	Δράσεις Διαχείρισης Στερεών και Υγρών Αποβλήτων	
ΣΥΝΟΛΟ:		3.450.000,00

Προτεραιότητα:	2.4 Πρόληψη και Διαχείριση Κινδύνων
Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος που Εξυπηρετείται:	ΕΑΣ.06 Κλιματική Αλλαγή
Σύντομη Περιγραφή Δράσεων Προτεραιότητας:	Στόχος είναι η υλοποίηση δράσεων πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων που εμφανίζονται λόγω της κλιματικής αλλαγής. Οι δράσεις αφορούν τόσο την πρόληψη όσο και την αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής.

Κατηγορίες δράσεων:	Ενδεικτικά περιλαμβάνονται δράσεις που αφορούν: - Καθαρισμοί και συντηρήσεις υποδομών (π.χ. φρεάτια) - Διευθετήσεις και συντηρήσεις επικίνδυνων σημείων (π.χ. ρέματα) - Αντιμετώπιση ζημιών από θεομηνίες - Πρόληψη ζημιών από θεομηνίες	
Τεκμηρίωση ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ:	Πέρα από ενέργειες που αποβλέπουν στον περιορισμό της κλιματικής αλλαγής, υπάρχει έντονη ανάγκη και για υλοποίηση δράσεων που θα περιορίζουν τις επιπτώσεις που αυτή προκαλεί μέσα από την αυξημένη συχνότητα ακραίων καιρικών φαινομένων. Αναδεικνύεται έτσι ως προτεραιότητα η ανάπτυξη υποδομών πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων και προστασίας, καθώς και επαναφοράς των πληγισίων υποδομών σε λειτουργία.	
Καθεστώς ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο Χρηματοοικονομικής Τεχνικής / Άλλο	
Δείκτες εκροών:		
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020
Αριθμός Δράσεων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής (πυρκαγιές, πλημμύρες, σεισμοί, κ.λπ.)	Αριθμός	8714
Πληθυσμός που ωφελείται από την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών και κινδύνων	Άτομα	8701
Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων: Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα	Άτομα	CO20
Δράσεις του Άξονα:		
1.	Έργα πρόληψης και αντιμετώπισης ζημιών & καταστροφών που προκαλούνται από Θεομηνίες	
2.	Προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού των ΟΤΑ	
3.	Κατασκευή, επισκευή και συντήρηση αντιπλημμυρικών έργων	
4.	Έργα διευθέτησης, καθαρισμοί υδατορεμάτων	

	ΣΥΝΟΛΟ:	166.000.000,00
--	----------------	-----------------------

Προτεραιότητα:	2.6 Παροχή Πόσιμου Νερού & Διαχείριση Υδάτων	
Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος που Εξυπηρετείται:	ΕΑΣ.05 Προστασία του περιβάλλοντος ΕΑΣ.06 Αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής	
Σύντομη Περιγραφή Δράσεων Προτεραιότητας:	Στόχος της προτεραιότητας είναι η βελτίωση του επιπέδου διαχείρισης των υδάτων και η βελτίωση των υποδομών παροχής πόσιμου νερού	
Κατηγορίες δράσεων:	Ενδεικτικά περιλαμβάνονται υφιστάμενες δράσεις που αφορούν: - Εκτέλεση εργασιών για την αντιμετώπιση της λειψυδρίας - Υλοποίηση έργων, υπηρεσιών – εργασιών και προμηθειών υλικών, σωλήνων και λοιπού εξοπλισμού ύδρευσης - Εκσυγχρονισμό δικτύων ύδρευσης	
Τεκμηρίωση ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ:	Η παροχή πόσιμου νερού και η ορθολογική διαχείριση των υδάτων ώστε να διατηρείται ένα σημαντικό απόθεμα ύδατος, αποτελεί σημαντικό παράγοντα αντιμετώπισης των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής.	
Καθεστώς ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο Χρηματοοικονομικής Τεχνικής / Άλλο	
Δείκτες εκροών:		
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020
Υδρευση: Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδρευσης	Άτομα	CO18
Κατασκευή – βελτίωση – αναβάθμιση δικτύου ύδρευσης	Χιλιόμετρα	T2104
Δράσεις του Άξονα:		
1.	Έργα, προμήθειες και μελέτες για την αντιμετώπιση του φαινομένου της Λειψυδρίας στη Χώρα.	
2.	Κατασκευή, επισκευή και συντήρηση δικτύων ύδρευσης.	
ΣΥΝΟΛΟ:		27.000.000

Προτεραιότητα:	2.10 Ανάδειξη, προστασία και αξιοποίηση της φυσικής κληρονομιάς		
Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος που Εξυπηρετείται:	ΕΑΣ.05 Προστασία του περιβάλλοντος		
Σύντομη Περιγραφή Δράσεων Προτεραιότητας:	Στόχος των δράσεων της προτεραιότητας 2.10 είναι η ανάδειξη και προστασία της φυσικής κληρονομιάς μέσα από την αξιοποίησή της		
Κατηγορίες δράσεων:	Περιλαμβάνονται Δράσεις για Προβολή Δράσεων για την Προστασία του Περιβάλλοντος και την Προώθηση της Πολιτιστικής Δημιουργίας		
Τεκμηρίωση ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ:	Αντίστοιχες προεκτάσεις στο θέμα της αλλαγής του παραγωγικού υποδείγματος έχουν και δράσεις για ενίσχυση της πράσινης επιχειρηματικότητας, καθώς και πρωτοβουλίες για την ανάδειξη, προστασία και αξιοποίηση της φυσικής κληρονομιάς. Οι ανάγκες για προστασία του περιβάλλοντος δημιουργούν σημαντικές επιχειρηματικές ευκαιρίες, αρκεί να υπάρχουν οι συνθήκες για την αποτίμηση και ανταμοιβή (monetisation) της αξίας που δημιουργείται με αυτόν τον τρόπο. Αντίστοιχα, ενώ η προστασία της φυσικής κληρονομιάς έχει εγγενή αξία, η ανάδειξή της επιτρέπει την αξιοποίησή της στην ανάπτυξη και προώθηση προϊόντων, όπως τουριστικοί προορισμοί, φυτικά καλλυντικά προϊόντα και προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ.		
Καθεστώς ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο Χρηματοοικονομικής Τεχνικής / Άλλο		
Δείκτες εκροών:			
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020	
Ενέργειες προβολής των φυσικών και πολιτιστικών πόρων	Αριθμός	9407	
Δράσεις του Άξονα:			
1.	Ενέργειες και προβολή Δράσεων για την Προστασία του Περιβάλλοντος και την Προώθηση της Πολιτιστικής Δημιουργίας		
ΣΥΝΟΛΟ:			251.330,00

Προτεραιότητα:	2.11 Πράσινες Πόλεις
----------------	-----------------------------

Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος που Εξυπηρετείται:	ΕΑΣ.04 Μετάβαση σε κυκλική οικονομία ΕΑΣ.05 Προστασία του περιβάλλοντος ΕΑΣ.06 Αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής	
Σύντομη Περιγραφή Δράσεων Προτεραιότητας:	Περιλαμβάνονται δράσεις που αφορούν σε αναβάθμιση υποδομών, αναπλάσεων οικισμών, βελτίωση μηχανολογικού εξοπλισμού ΟΤΑ κλπ με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και την καλύτερη ποιότητα ζωής των κατοίκων τους.	
Κατηγορίες δράσεων:	Ενδεικτικά περιλαμβάνονται δράσεις ▪ δράσεις που αφορούν αστικές αναπλάσεις ▪ Αναβάθμιση υποδομών ▪ Κατασκευή έργων υποδομής ▪ Ανάπτυξη βασικών δικτύων ▪ Αναβάθμιση κτιριακών υποδομών ΟΤΑ ▪ Μηχανολογικός εξοπλισμός ΟΤΑ	
Τεκμηρίωση ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ:	Οι “πράσινες” υποδομές βοηθούν στην προστασία του περιβάλλοντος αλλά και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, στη βελτίωση της υγείας και της παραγωγικότητας τους. Οι αστικές αναπλάσεις περιλαμβάνουν ποικίλες δράσεις ανάπλασης αστικών υποδομών.	
Καθεστώς ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο Χρηματοοικονομικής Τεχνικής / Άλλο	
Δείκτες εκρών:		
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020
Αστική ανάπτυξη: Πληθυσμός που ζει σε περιοχές με ολοκληρωμένες στρατηγικές αστικής ανάπτυξης	Άτομα	CO37
Αστική ανάπτυξη: Δημιουργία ή ανάπλαση υπαίθριων χώρων σε αστικές περιοχές	Τετραγωνικά μέτρα	CO38
Αστική ανάπτυξη: Ανέγερση ή ανακαίνιση δημόσιων ή εμπορικών κτιρίων σε αστικές περιοχές	Τετραγωνικά μέτρα	CO39
Αστική ανάπτυξη: Δημιουργία ή ανάπλαση υπαίθριων χώρων	Εκτάρια	T4454
Έργα πυρήνων αστικού πρασίνου	Αριθμός	8302

Μεταφορικά μέσα ήπιας κυκλοφορίας	Αριθμός	SO024
Δράσεις του Άξονα:		
1.	Κατασκευή, βελτίωση και συντήρηση διοικητικών υποδομών των ΟΤΑ	
2.	Προμήθεια τεχνικού και μηχανολογικού εξοπλισμού των ΟΤΑ	
3.	Αναπλάσεις οικισμών ΟΤΑ	
ΣΥΝΟΛΟ:		234.000.000,00

3. Δράσεις Κοινωνικής Ανάπτυξης (Άξονας 3)

Προτεραιότητα:	3.5 Κοινωνικές επενδύσεις
Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος που Εξυπηρετείται:	ΕΑΣ.11 Κοινωνική Συνοχή
Σύντομη Περιγραφή Δράσεων Προτεραιότητας:	Βασικό εργαλείο παρέμβασης για το μετριασμό των δυσμενών δημογραφικών τάσεων αποτελούν οι κοινωνικές επενδύσεις για τη στήριξη της οικογένειας και την ενίσχυση της προσχολικής αγωγής καθώς και οι υπόλοιπες παρεμβάσεις για τη στήριξη της δημόσιας εκπαίδευσης .
Κατηγορίες δράσεων:	Ενδεικτικά περιλαμβάνονται υφιστάμενες δράσεις που αφορούν: ▪ Την αναβάθμιση βρεφικών, παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών των Δήμων
Τεκμηρίωση ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ:	Η ενίσχυση προσχολικής αγωγής αποτελεί σημαντική προτεραιότητα για την προώθηση του στόχου της κοινωνικής ανάπτυξης.
Καθεστώς ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο Χρηματοοικονομικής Τεχνικής / Άλλο
Δείκτες εκροών:	
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ
	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020

Παιδική μέριμνα και εκπαίδευση: Δυναμικότητα ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης	Άτομα	CO35
Παιδική μέριμνα και εκπαίδευση: Δυναμικότητα ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης	Αριθμός	CO35
Δράσεις του Άξονα:		
1.	Έργα και μελέτες αναβάθμισης βρεφικών, παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών των Δήμων	
ΣΥΝΟΛΟ:		45.000.000,00

Προτεραιότητα:	3.8 Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης
Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος που Εξυπηρετείται:	ΕΑΣ.09 Παιδεία
Σύντομη Περιγραφή Δράσεων Προτεραιότητας:	Προκειμένου το παραγόμενο εκπαιδευτικό έργο να ανταποκρίνεται στις μελλοντικές ανάγκες και εξελίξεις, είναι εξίσου απαραίτητο να βελτιωθούν και να αναβαθμιστούν οι υπάρχουσες εκπαιδευτικές δομές, όπως αντανακλάται στην προτεραιότητα που αφορά στην ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης.
Κατηγορίες δράσεων:	Ενδεικτικά περιλαμβάνονται δράσεις που αφορούν: ▪ Ανέγερση κτιρίων για την εγκατάσταση σχολικών μονάδων. ▪ Επισκευή και άρση επικινδυνότητας σχολικών κτηρίων ▪ Συντήρηση σχολικών κτιρίων
Τεκμηρίωση ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ:	Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός υποδομών όλων των βαθμίδων κυρίως σε κτηριακές εγκαταστάσεις καθώς και νέες κτηριακές υποδομές και αγορές ακινήτων, συμπεριλαμβανομένων και των συντηρήσεων-επισκευών-διαμορφώσεων σχολικών μονάδων
Καθεστώς ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο Χρηματοοικονομικής Τεχνικής / Άλλο
Δείκτες εκροών:	

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020
Αίθουσες διδασκαλίας προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που κατασκευάζονται - βελτιώνονται	Αριθμός	5101
Αριθμός μαθητών που επωφελούνται	Αριθμός	11502
Αριθμός Σχολικών Μονάδων που εξοπλίζονται	Αριθμός	5102
Δράσεις του Άξονα:		
1.	Κατασκευή, επισκευή και συντήρηση σχολικών κτιρίων	
2.	Επισκευή και άρση επικινδυνότητας σχολικών κτιρίων	
3.	Αγορά – απαλλοτριώσεις ακινήτων για την ανέγερση νέων σχολικών μονάδων	
ΣΥΝΟΛΟ:		2.600.000,00

Προτεραιότητα:	3.11 Ενσωμάτωση Ευπαθών Ομάδων Πληθυσμού (α. 1 παρ. 4 ν. 4019/2011) στην εκπαίδευση.
Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος που Εξυπηρετείται:	ΕΑΣ.11 Κοινωνική Συνοχή
Σύντομη Περιγραφή Δράσεων Προτεραιότητας:	Στόχος της προτεραιότητας αυτής είναι η στήριξη δράσεων για την ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων του πληθυσμού στην εκπαίδευση.
Κατηγορίες δράσεων:	Ενδεικτικά περιλαμβάνονται υφιστάμενες δράσεις που αφορούν: Ενίσχυση Δράσεων Κοινωνικής Στήριξης ΑΜΕΑ και Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων
Τεκμηρίωση ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ:	Σημαντική προτεραιότητα είναι η στήριξη δράσεων κυρίως στον τομέα της εκπαίδευσης για την ενσωμάτωση των ΑΜΕΑ και λοιπών ευπαθών ομάδων πληθυσμού με στόχο την κοινωνική συνοχή των τοπικών κοινωνιών.

Καθεστώς ενίσχυσης		Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο Χρηματοοικονομικής Τεχνικής / Άλλο
Δείκτες εκροών:		
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020
Αριθμός ωφελούμενων των δράσεων αντιμετώπισης των έμφυλων και πολλαπλών διακρίσεων	Άτομα	11107
Άτομα ευπαθών κοινωνικών ομάδων (όπως ορίζονται από την ισχύουσα Νομοθεσία) και άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια	Άτομα	T1268
Δράσεις του Άξονα:		
1.	Ενίσχυση Δράσεων Κοινωνικής Στήριξης ΑΜΕΑ και Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων	
ΣΥΝΟΛΟ:		195.000,00

Προτεραιότητα:	3.13 Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού
Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος που Εξυπηρετείται:	ΕΑΣ.07 Υγεία και αθλητισμός
Σύντομη Περιγραφή Δράσεων Προτεραιότητας:	Οι δράσεις που περιλαμβάνονται στην προτεραιότητα αφορούν στην ανάπτυξη αθλητικών υποδομών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο από τους αθλητές όσο και γενικά από τους κατοίκους της περιοχής.
Κατηγορίες δράσεων:	Ενδεικτικά περιλαμβάνονται δράσεις που αφορούν τη δημιουργία αθλητικών εγκαταστάσεων και αναψυχής
Τεκμηρίωση ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ:	Η δημιουργία αθλητικών εγκαταστάσεων συμβάλει στη βελτίωση του επιπέδου σωματικής και ψυχικής υγείας του γενικού πληθυσμού, και γενικότερα στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου της κοινότητας.
Καθεστώς ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο Χρηματοοικονομικής Τεχνικής / Άλλο
Δείκτες εκροών:	

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ		ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020
Αριθμός αθλητικών εγκαταστάσεων που κατασκευάζονται- βελτιώνονται		Αριθμός	
Δράσεις του Άξονα:			
1.	Κατασκευή, επισκευή και συντήρηση αθλητικών υποδομών		
ΣΥΝΟΛΟ:			2.450.000,00
Προτεραιότητα:	3.14 Ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών - στήριξη τοπικών πρωτοβουλιών		
Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος που Εξυπηρετείται:	ΕΑΣ.11 Κοινωνική Συνοχή		
Σύντομη Περιγραφή Δράσεων Προτεραιότητας:	Στην κατεύθυνση της εξομάλυνσης των κοινωνικών ανισοτήτων εντάσσονται και στοχευμένες δράσεις σε περιοχές της χώρας με έμφαση στην ενίσχυση των υποδομών για την εγκατάσταση ευπαθών κοινωνικών ομάδων (Τσιγγάνοι, παλιννοστούντες)		
Κατηγορίες δράσεων:	Ενδεικτικά περιλαμβάνονται υφιστάμενες δράσεις που αφορούν: Έργα υποδομών για την αναβάθμιση περιοχών που κατοικούν ευπαθείς ομάδες (Τσιγγάνοι, Παλιννοστούντες)		
Τεκμηρίωση ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ:	Δράσεις σε περιοχές της χώρας με έμφαση στην ενίσχυση των υποδομών για την εγκατάσταση ευπαθών κοινωνικών ομάδων (Τσιγγάνοι, παλιννοστούντες) που θα συμβάλλουν στην αναβάθμιση του βιοτικού επιπέδου και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής της τοπικής και της ευρύτερης περιοχής.		
Καθεστώς ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο Χρηματοοικονομικής Τεχνικής / Άλλο		
Δείκτες εκροών:			
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ		ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020

Έργα αναβάθμισης περιοχών που κατοικούν ευπαθείς ομάδες(Τσιγγάνοι , Παλιννοστούντες)	Αριθμός	
Ωφελοούμενος πληθυσμός από έργα αναβάθμισης	Άτομα	
Δράσεις του Άξονα:		
1.	Δράσεις Στεγαστικής Αποκατάστασης Παλιννοστούντων Ομογενών από τις Χώρες της Τέως Σοβιετικής Ένωσης	
2.	Έργα υποδομών για την αναβάθμιση περιοχών που κατοικούν ευπαθείς ομάδες (Τσιγγάνοι, Παλιννοστούντες)	
ΣΥΝΟΛΟ:		8.000.000,00

4. Δράσεις Ανάπτυξης Υποδομών (Άξονας 4)

Προτεραιότητα:	4.5 Οδικές Υποδομές	
Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος που Εξυπηρετείται:	ΕΑΣ.13 Μεταφορές ΕΑΣ.14 Εφοδιαστική Αλυσίδα	
Σύντομη Περιγραφή Δράσεων Προτεραιότητας:	Η προτεραιότητα περιλαμβάνει δράσεις που αφορούν τις οδικές υποδομές. Πιο συγκεκριμένα, οι δράσεις αφορούν κυρίως σε έργα κατασκευής, συντήρηση και αποκατάσταση των οδικών δικτύων.	
Κατηγορίες δράσεων:	Ενδεικτικά περιλαμβάνονται δράσεις που αφορούν: ▪ Αποκατάσταση ζημιών οδικών δικτύων ▪ Συντήρηση οδικών δικτύων ▪ Βελτιώσεις (π.χ. ασφαλτοστρώσεις) ▪ Κατασκευή νέων οδικών δικτύων	
Τεκμηρίωση ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ:	Οι οδικές υποδομές μιας περιοχής συντελούν στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη αυτής. Ειδικότερα αναμένονται οφέλη στη βελτίωση της ζωής των πολιτών, στην άρση της γεωγραφικής απομόνωσης αλλά και στη βελτίωση της ασφάλειας των πολιτών κατά τη μετακίνησή τους.	
Καθεστώς ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο Χρηματοοικονομικής Τεχνικής / Άλλο	
Δείκτες εκροών:		
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020

Οδικό δίκτυο: Συνολικό μήκος νέων οδών	Χιλιόμετρα	CO13
Οδικό δίκτυο: Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων οδών	Χιλιόμετρα	CO14
Συνολικό μήκος νέων ή/και αναβαθμισμένων τμημάτων λοιπού οδικού δικτύου	Χιλιόμετρα	T4402
Δράσεις του Άξονα:		
1.	Κατασκευή, επισκευή και συντήρηση οδικού δικτύου	
ΣΥΝΟΛΟ:		3.000.000,00

5. Δράσεις Εξωστρέφειας (Άξονας 5)

Προτεραιότητα:	5.1 Προώθηση τουρισμού με έμφαση στις ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές
Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος που Εξυπηρετείται:	ΕΑΣ.16 Τουρισμός
Σύντομη Περιγραφή Δράσεων Προτεραιότητας:	Οι δράσεις που περιλαμβάνονται στην προτεραιότητα 5.1 αφορούν την ανάδειξη και αξιοποίηση πολιτιστικών και διατροφικών στοιχείων της Μακεδονίας και Θράκης
Κατηγορίες δράσεων:	Ενδεικτικά περιλαμβάνονται δράσεις που αφορούν: την Τουριστική Ανάδειξη και Αξιοποίηση Πολιτιστικών και Διατροφικών Στοιχείων της Μακεδονίας και Θράκης.
Τεκμηρίωση ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ:	Ακόμα σημαντικότερα περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης, υπό την προϋπόθεση της ανάπτυξης και των αντίστοιχων υποδομών, υπάρχουν και στον τομέα των εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Ενδεικτικά έργα εδώ αφορούν στην προώθηση και ανάπτυξη των υποδομών για τον τουρισμό υγείας και ευεξίας (health & wellness), τον αγροτουρισμό, τον ορειβατικό τουρισμό, τον θρησκευτικό και τον γαστρονομικό τουρισμό.
Καθεστώς ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο Χρηματοοικονομικής Τεχνικής / Άλλο
Δείκτες εκροών:	

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020
Προβολή σε Εθνικά και Διεθνή ΜΜΕ (αριθμός ΜΜΕ)	Αριθμός	12306
Συμμετοχή σε Διεθνείς Τουριστικές Εκθέσεις	Αριθμός	12307
Δράσεις του Άξονα:		
1.	Δράσεις Τουριστικής Ανάδειξης και Αξιοποίησης Πολιτιστικών και Διατροφικών Στοιχείων	
ΣΥΝΟΛΟ:		40.050,00

Προτεραιότητα:	5.3 Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος		
Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος που Εξυπηρετείται:	ΕΑΣ.15 Πολιτισμός ΕΑΣ.16 Τουρισμός		
Σύντομη Περιγραφή Δράσεων Προτεραιότητας:	Οι δράσεις που αναπτύσσονται στην προτεραιότητα αυτή, φιλοδοξούν να αναδείξουν και παράλληλα να προστατέψουν ιστορικούς χώρους και παράλληλα να αναδείξουν μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους.		
Κατηγορίες δράσεων:	Ενδεικτικά περιλαμβάνονται δράσεις που αφορούν: ▪ Συντηρήσεις και Αποκαταστάσεις ιστορικών κτιρίων ▪ Διαμόρφωση βοηθητικών χώρων σε αρχαιολογικούς χώρους		
Τεκμηρίωση ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ:	Η ανάδειξη και η προστασία στις πολιτιστικής κληρονομιάς μιας χώρας, αποτελεί σημαντική οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική επένδυση.		
Καθεστώς ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο Χρηματοοικονομικής Τεχνικής / Άλλο		
Δείκτες εκροών:			
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020	

Κτίρια που αποκαθίστανται / αναδεικνύονται	Αριθμός	9401
Μνημεία Αρχαιολογικοί χώροι που αναδεικνύονται αναβαθμίζονται	Αριθμός	9402
Αναβάθμιση, προστασία και ανάδειξη χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς	Αριθμός	9404
Δράσεις του Άξονα:		
1.	Έργα υποδομών σε αρχαιολογικούς χώρους	
2.	Συντηρήσεις και Αποκαταστάσεις ιστορικών κτιρίων και μνημείων	
ΣΥΝΟΛΟ:		3.530.620,00

Προτεραιότητα:	5.5 Μουσεία και Πολιτιστικά Κέντρα		
Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος που Εξυπηρετείται:	ΕΑΣ.15 Πολιτισμός ΕΑΣ.16 Τουρισμός		
Σύντομη Περιγραφή Δράσεων Προτεραιότητας:	Οι δράσεις που αναπτύσσονται στην προτεραιότητα αυτή αφορούν την δημιουργία / ανάδειξη μουσείων και πολιτιστικών κέντρων με σκοπό την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας.		
Κατηγορίες δράσεων:	Περιλαμβάνονται δράσεις για τη δημιουργία /ανάδειξη μουσείων και πολιτιστικών κέντρων.		
Τεκμηρίωση ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ:	Η ανάδειξη και η προστασία στις πολιτιστικής κληρονομιάς μιας χώρας, αποτελεί σημαντική οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική επένδυση.		
Καθεστώς ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο Χρηματοοικονομικής Τεχνικής / Άλλο		
Δείκτες εκροών:			
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ		ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020
Κτίρια που αποκαθίστανται / αναδεικνύονται		Αριθμός	9401
Δράσεις του Άξονα:			
1.	Δράσεις για τη δημιουργία /ανάδειξη μουσείων		
2.	Δράσεις για τη δημιουργία / ανάδειξη πολιτιστικών κέντρων		
ΣΥΝΟΛΟ:			215.000,00

Προτεραιότητα:	5.9 Ανάπτυξη και προώθηση προϊόντων με ΠΟΠ & ΠΓΕ	
Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος που Εξυπηρετείται:	ΕΑΣ.15 Πολιτισμός ΕΑΣ.16 Τουρισμός ΕΑΣ.17 Αγροδιατροφικός Τομέας	
Σύντομη Περιγραφή Δράσεων Προτεραιότητας:	Οι δράσεις αφορούν την ανάδειξη τοπικών προϊόντων της Χώρας	
Κατηγορίες δράσεων:	Οι δράσεις που περιλαμβάνονται στην προτεραιότητα 5.9 αφορούν την οργάνωση και επιχορήγηση Δράσεων Προώθησης Στοιχείων Πολιτιστικής Κληρονομιάς - Παραδοσιακών Τοπικών Προϊόντων στη Μακεδονία και Θράκη και γενικότερα στη Χώρα.	
Τεκμηρίωση ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ:	Οι δράσεις αφορούν την ανάπτυξη και προώθηση προϊόντων με ΠΟΠ και ΠΓΕ οι οποίες ενισχύουν την εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας.	
Καθεστώς ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο Χρηματοοικονομικής Τεχνικής / Άλλο	
Δείκτες εκροών:		
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020
Εργαλεία προώθησης της εξωστρέφειας ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών στους 9 στρατηγικούς τομείς της χώρας	Αριθμός	6602
Δράσεις του Άξονα:		
1.	Οργάνωση και Επιχορήγηση Δράσεων Προώθησης Στοιχείων Πολιτιστικής Κληρονομιάς - Παραδοσιακών Τοπικών Προϊόντων	
ΣΥΝΟΛΟ:		143.000,00

Δυνητικοί Δικαιούχοι

Στους δυνητικούς δικαιούχους του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Εσωτερικών συμπεριλαμβάνονται οι παρακάτω:

- Δήμοι και Νομικά Πρόσωπα αυτών
- Περιφέρειες και Νομικά Πρόσωπα αυτών
- ΔΕΥΑ
- ΕΕΤΑΑ
- Οι υπηρεσίες του ΥΠΕΣ
- Η ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ

- Κοινωνικοί Εταίροι
- Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών
- Όλοι οι ειδικοί και εποπτευόμενοι φορείς του ΥΠΕΣ

3. ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

3.1 Περιγραφή έργων που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της τεχνικής βοήθειας- δείκτες εκροών- δυνητικοί δικαιούχοι

Δράσεις Υποστήριξης Προγραμμάτων (Άξονας 6)

Προτεραιότητα:	6.2 Τεχνική Βοήθεια
Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος που Εξυπηρετείται:	-
Σύντομη Περιγραφή Δράσεων Προτεραιότητας:	Στο άρθρο 134 του νόμου 4635/2019 ορίζεται το αντικείμενο της Τεχνικής Βοήθειας που προβλέπεται για το ΕΠΑ και τα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα, με ενέργειες που αφορούν στον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό, την προετοιμασία, την διαχείριση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, την δημοσιότητα, την εφαρμογή και τον έλεγχο των Προγραμμάτων του ΕΠ, καθώς και δραστηριότητες για την ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας της Υπηρεσίας Συντονισμού, των Υπηρεσιών Διαχείρισης και των δικαιούχων για την υλοποίηση των Προγραμμάτων.

Κατηγορίες δράσεων:	Οι ενδεικτικές κατηγορίες των δράσεων του Άξονα 6.2 , θα αφορούν κυρίως στα παρακάτω: - Ανάπτυξη συστημάτων και εργαλείων οργάνωσης για την υλοποίηση του Προγράμματος Ενδεικτικά αναφέρεται η προμήθεια υλικοτεχνικού εξοπλισμού, δαπάνες μετακινήσεων, εξασφάλιση εξωτερικών συμβουλευτικών υπηρεσιών, συμμετοχή σε ημερίδες, συναντήσεις εργασίας, εκπαιδευτικά σεμινάρια κλπ. - Διενέργεια επιθεωρήσεων, επιτόπιων ελέγχων σε έργα που χρηματοδοτούνται από το ΤΠΑ. - Πληροφόρηση και δημοσιότητα (π.χ Παροχή πληροφόρησης για την υλοποίηση του ΤΠΑ, δράσεις προβολής και δημοσιότητας, οργάνωση εκδηλώσεων, σεμιναρίων, συνεδρίων).	
Τεκμηρίωση ανάγκης χρηματοδότησης από ΕΠΑ:	Η Τεχνική Βοήθεια του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του ΥΠΕΣ, θα περιλαμβάνει τις εξειδικευμένες δράσεις που απαιτούνται για την υλοποίηση των ειδικών στόχων και προτεραιοτήτων του εν λόγω Τομεακού Προγράμματος	
Καθεστώς ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο Χρηματοοικονομικής Τεχνικής / Άλλο	
Δυνητικοί Δικαιούχοι	Η Υπηρεσία Διαχείρισης του ΤΠΑ και λοιπές υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών	
Δείκτες εκροών:		
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020
Εργαλεία για την υποστήριξη της υλοποίησης του Προγράμματος	Αριθμός	

Επιθεωρήσεις, επιτόπιοι έλεγχοι σε έργα	Αριθμός	
Εκδηλώσεις και δράσεις πληροφόρησης, προβολής	Αριθμός	
Δράσεις του Άξονα:		
1.	Υποστήριξη της λειτουργίας της ΥΔ του ΤΠΑ του ΥΠΕΣ	
2.	Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων επιθεωρήσεων και ελέγχων των έργων του ΤΠΑ	
3.	Δράσεις για πληροφόρηση και δημοσιότητα	
ΣΥΝΟΛΟ:		1.550.000,00

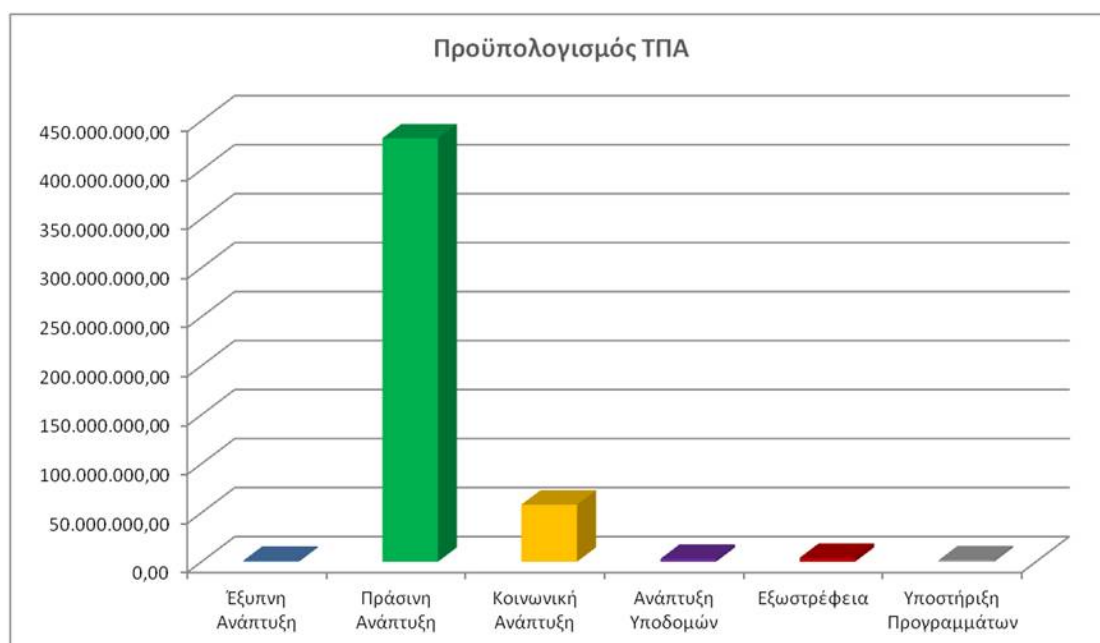
4. ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

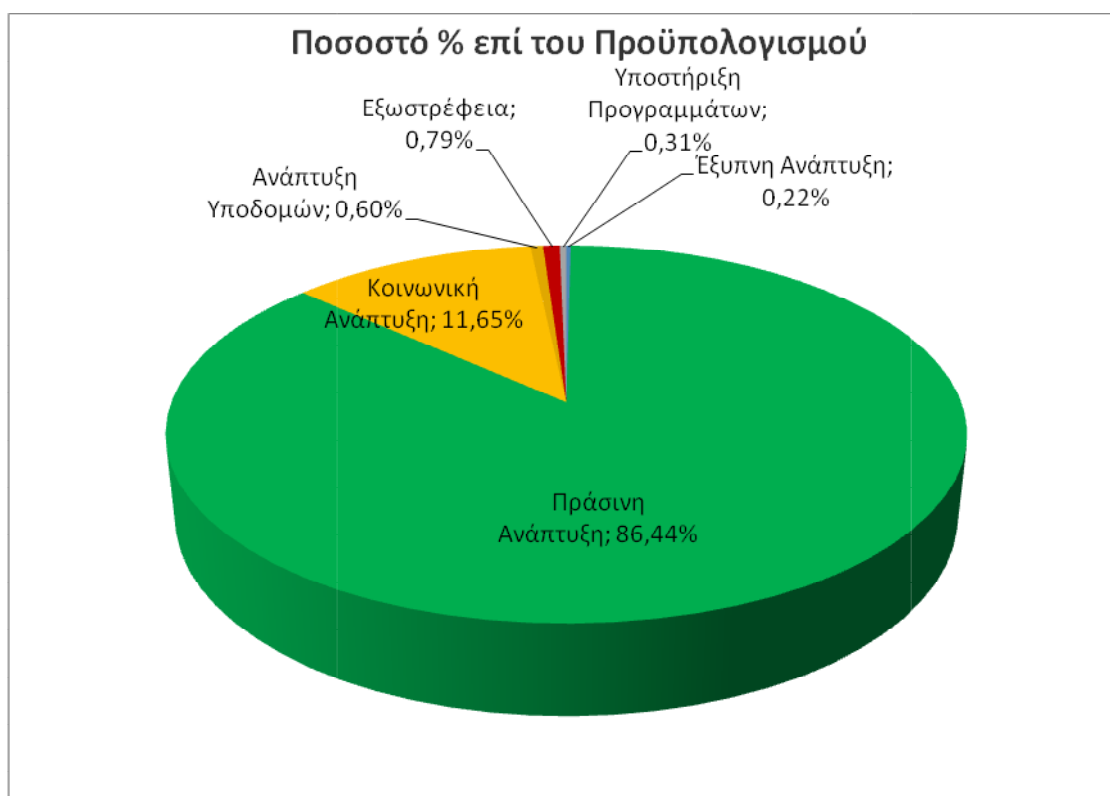
4.1 Χρηματοδοτικοί πίνακες με κατανομή ανά έτος και προτεραιότητα

Ο προϋπολογισμός του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Εσωτερικών ανέρχεται για την περίοδο 2021-2025 στα 500 εκ. €. σύμφωνα με το εγκεκριμένο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης για το 2021-2025 (ΠΥΣ 38/31-08-2020 ΦΕΚ 174Α) και αναλύεται σε :

Α) Κατανομή Προϋπολογισμού ανά Αναπτυξιακό Στόχο ΕΠΑ

Αναπτυξιακός Στόχος ΕΠΑ	Προϋπολογισμός ΤΠΑ	Ποσοστό % επί του Προϋπολογισμού
Έξυπνη Ανάπτυξη	1.075.000,00	0,22%
Πράσινη Ανάπτυξη	432.201.330,00	86,44%
Κοινωνική Ανάπτυξη	58.245.000,00	11,65%
Ανάπτυξη Υποδομών	3.000.000,00	0,60%
Εξωστρέφεια	3.928.670,00	0,79%
Υποστήριξη Προγραμμάτων	1.550.000,00	0,31%
ΣΥΝΟΛΟ	500.000.000,00	100,00%

Β) Ετήσια Κατανομή Προϋπολογισμού

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζεται η κατανομή του εγκεκριμένου Προϋπολογισμού του ΤΠΑ ανά Άξονα Προτεραιότητας και κατ' έτος.

ΤΟΜΕΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ		ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ⁴ (σε ευρώ)					
Α/Α ³	ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ¹ / ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΑ/ ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ² ΤΠΑ/ΔΡΑΣΕΙΣ	ΕΤΗ					
		2021	2022	2023	2024	2025	ΣΥΝΟΛΟ
1	1. ΕΞΥΠΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	1.075.000,00					1.075.000,00
1.1	1.1 Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών κέντρων και προγραμμάτων σε τομείς αιχμής	75.000,00					75.000,00
1.1.1	Δράσεις ενίσχυσης οικονομικών						

	συνεργασιών						
1.6	1.6 Δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση	1.000.000,00					1.000.000,00
1.6.1	Δράσεις οργάνωσης και ανάπτυξης των υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης						
1.6.2	Δράσεις οργάνωσης και ανάπτυξης των υπηρεσιών του ΥΠΕΣ						
1.6.3	Μελέτες –Δράσεις Προώθησης Καινοτομικών Δραστηριοτήτων						
2.	2. ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	432.201.330,00					432.201.330,00
2.1	2.1 Ενεργειακή απόδοση	1.500.000,00					1.500.000,00
2.1.1	Έργα ενεργειακής αναβάθμισης δημοτικών κτιρίων						
2.3	2.3 Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων	3.450.000,00					3.450.000,00
2.3.1	Έργα αποχέτευσης και επεξεργασίας λυμάτων						
2.3.2	Δράσεις Διαχείρισης Στερεών και Υγρών Αποβλήτων						
	2.4 Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων	166.000.000,00					166.000.000,00
2.4.1	Έργα πρόληψης και αντιμετώπισης ζημιών & καταστροφών που προκαλούνται από Θεομηνίες						
2.4.2	Προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού των ΟΤΑ						
2.4.3	Κατασκευή, επισκευή και συντήρηση αντιπλημμυρικών έργων						
2.4.4	Έργα διευθέτησης, καθαρισμοί υδατορεμάτων						
2.6	2.6 Παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων	27.000.000,00					27.000.000,00
2.6.1	Έργα, προμήθειες και μελέτες για την αντιμετώπιση του φαινομένου της Λειψυδρίας στη Χώρα.						

2.6.2	Κατασκευή, επισκευή και συντήρηση δικτύων ύδρευσης.						
2.10	2.10 Ανάδειξη, προστασία και αξιοποίηση της φυσικής κληρονομιάς	251.330,00					251.330,00
2.10.1	Ενέργειες και προβολή Δράσεων για την Προστασία του Περιβάλλοντος και την Προώθηση της Πολιτιστικής Δημιουργίας						
2.11	2.11 Πράσινες πόλεις	234.000.000,00					234.000.000,00
2.11.1	Κατασκευή, βελτίωση και συντήρηση διοικητικών υποδομών των ΟΤΑ						
2.11.2	Προμήθεια τεχνικού και μηχανολογικού εξοπλισμού των ΟΤΑ						
2.11.3	Αναπλάσεις οικισμών ΟΤΑ						
3.	3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	58.245.000,00					58.245.000,00
3.5	3.5 Κοινωνικές επενδύσεις	45.000.000,00					45.000.000,00
3.5.1	Έργα και μελέτες αναβάθμισης βρεφικών, παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών των Δήμων						
3.8	3.8 Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης	2.600.000,00					2.600.000,00
3.8.1	Κατασκευή, επισκευή και συντήρηση σχολικών κτιρίων						
3.8.2	Επισκευή και άρση επικινδυνότητας σχολικών κτιρίων						
3.8,3	Αγορά – απαλλοτριώσεις ακινήτων για την ανέγερση νέων σχολικών μονάδων						
3.11	3.11 Ενσωμάτωση Ευπαθών Ομάδων Πληθυσμού στην εκπαίδευση.	195.000,00					195.000,00

3.11.1	Ενίσχυση Δράσεων Κοινωνικής Στήριξης ΑΜΕΑ και Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων						
3.13	3.13 Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού	2.450.000,00					2.450.000,00
3.13.1	Κατασκευή, επισκευή και συντήρηση αθλητικών υποδομών της Χώρας						
3.14	3.14 Ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών	8.000.000,00					8.000.000,00
3.14.1	Δράσεις Στεγαστικής Αποκατάστασης Παλιννοστούντων Ομογενών από τις Χώρες της Τέως Σοβιετικής Ένωσης						
3.14.2	Έργα υποδομών για την αναβάθμιση περιοχών που κατοικούν ευπαθείς ομάδες (Τσιγγάνοι, Παλιννοστούντες)						
4.	4. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	3.000.000,00					3.000.000,00
4.5	4.5 Οδικές υποδομές	3.000.000,00					3.000.000,00
4.5.1	Κατασκευή, επισκευή και συντήρηση οδικού δικτύου						
5.	5. ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ	3.928.670,00					3.928.670,00
5.1	5.1 Προώθηση τουρισμού με έμφαση στις ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές	40.050,00					40.050,00
5.1.1	Δράσεις Τουριστικής Ανάδειξης και Αξιοποίησης Πολιτιστικών και Διατροφικών Στοιχείων						
5.3	5.3 Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος	3.530.620,00					3.530.620,00
5.3.1	Έργα υποδομών σε αρχαιολογικούς						

	χώρους						
5.3.2	Συντηρήσεις και Αποκαταστάσεις ιστορικών κτιρίων και μνημείων						
5.5	5.5 Μουσεία και Πολιτιστικά Κέντρα	215.000,00					215.000,00
5.5.1	Δράσεις για τη δημιουργία /ανάδειξη μουσείων						
5.5.2	Δράσεις για τη δημιουργία / ανάδειξη πολιτιστικών κέντρων						
5.9	5.9 Ανάπτυξη και προώθηση προϊόντων με ΠΟΠ & ΠΓΕ	143.000,00					143.000,00
5.9.1	Οργάνωση και Επιχορήγηση Δράσεων Προώθησης Στοιχείων Πολιτιστικής Κληρονομιάς - Παραδοσιακών Τοπικών Προϊόντων						
	6. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	120.000,00	450.000,00	450.000,00	400.000,00	130.000,00	1.550.000,00
	6.2 ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	120.000,00	450.000,00	450.000,00	400.000,00	130.000,00	1.550.000,00
6.2.1	Υποστήριξη της λειτουργίας της ΥΔ του ΤΠΑ του ΥΠΕΣ						
6.2.2	Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων επιθεωρήσεων και ελέγχων των έργων του ΤΠΑ						
6.2.3	Δράσεις για πληροφόρηση και δημοσιότητα						
ΣΥΝΟΛΟ ΤΠΑ		498.570.000,00	450.000,00	450.000,00	400.000,00	130.000,00	500.000.000,00

5. ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΠΑ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

5.1 Συμβατότητα ΤΠΑ με ΕΠΑ

Η συμβατότητα του ΤΠΑ του ΥΠΕΣ με το ΕΠΑ προκύπτει εκ των πραγμάτων από την προσέγγιση στο σχεδιασμό του βάσει στόχων και προτεραιοτήτων. Σύμφωνα με τις προδιαγραφές κατάρτισης του ΤΠΑ οι άξονες προτεραιότητας ταυτίζονται με τις προτεραιότητες του ΕΠΑ, ενώ οι ειδικοί αναπτυξιακοί στόχοι του αφορούν στην εξειδίκευση των ειδικών στόχων του ΕΠΑ. Κατ' αυτόν τον τρόπο συσχετίζονται οι άξονες προτεραιότητας, οι ειδικοί αναπτυξιακοί στόχοι και οι προτεινόμενες κατηγορίες παρεμβάσεων με τους αναπτυξιακούς και ειδικούς στόχους του ΕΠΑ.

5.2 Συμβατότητα στρατηγικής με άλλες στρατηγικές του τομέα

Η βασική στρατηγική πολιτική του Υπουργείου Εσωτερικών διακρίνεται σε τρεις βασικούς πυλώνες (Ετήσιο Σχέδιο Δράσης 2021):

- Ισχυρή Τοπική Αυτοδιοίκηση, πυλώνας τοπικής ανάπτυξης, κοινωνικής συνοχής, εξυπηρέτησης των πολιτών
- Σύγχρονο Κράτος λιτό και αποτελεσματικό στην υπηρεσία του πολίτη και της υγιούς επιχειρηματικότητας
- Απόδοση της Ελληνικής Ιθαγένειας με ταχύτητα, Αντικειμενικότητα και Διαφάνεια

Το ΤΠΑ εξυπηρετεί κυρίως τον πρώτο πυλώνα για μια ισχυροί τοπική αυτοδιοίκηση και αποτελεί ένα μέσο για τη βελτίωση της τοπικής οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης και ποιότητας ζωής.

Η στρατηγική του ΤΠΑ του ΥΠΕΣ είναι συμβατή :

- ο Με τις κατευθύνσεις του Σχεδίου Ανάπτυξης για την ελληνική οικονομία και συγκεκριμένα ως προς τις αρχές που θέτει για την τοπική αυτοδιοίκηση αλλά και ως προς την πολιτική της προστασίας του περιβάλλοντος μέσα από τη χρηματοδότηση της αναβάθμισης υποδομών της Τ.Α και των παρεχόμενων υπηρεσιών με γνώμονα την αρμονική, ισόρροπη βιώσιμη ανάπτυξη.
- ο Με τις κατευθύνσεις της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 όπως έχουν προταθεί από τη Ευρωπαϊκή Επιτροπή και καλύπτεται από 5 Στόχους Πολιτικής(ΣΠ):

- ✓ μια **Εξυπνότερη Ευρώπη**, μέσω της καινοτομίας, της ψηφιοποίησης, του οικονομικού μετασχηματισμού και της στήριξης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων
 - ✓ μια **Πιο Πράσινη Ευρώπη** χωρίς εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, που εφαρμόζει τη συμφωνία του Παρισιού και επενδύει στην ενεργειακή μετάβαση, στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής
 - ✓ μια **Πιο Συνδεδεμένη Ευρώπη**, με στρατηγικά δίκτυα μεταφορών και ψηφιακά δίκτυα
 - ✓ μια **Πιο Κοινωνική Ευρώπη**, που υλοποιεί τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και στηρίζει την ποιοτική απασχόληση, την εκπαίδευση, τις δεξιότητες, την κοινωνική ένταξη και την ίση πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη
 - ✓ μια **Ευρώπη Πιο Κοντά στους Πολίτες**, με τη στήριξη των αναπτυξιακών στρατηγικών που καταρτίζονται σε τοπικό επίπεδο και της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης σε όλη την ΕΕ.
- Με τις κατευθύνσεις του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για την Κοινωνική Ένταξη χρηματοδοτώντας δράσεις για την κοινωνική ένταξη ευπαθών ομάδων του πληθυσμού

5.3 Επιπτώσεις των μεγάλων έργων στην οικονομία

Το Υπουργείο Εσωτερικών δεν χρηματοδοτεί μεγάλα έργα και δεν έχουν ενταχθεί μεγάλα έργα στο παρόν Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης. Παρόλα ταύτα ενισχύει τους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης για την πραγματοποίηση επενδύσεων τοπικής ανάπτυξης που αποτελούν βασικό μοχλό αναπτυξιακής πολιτικής, προκαλώντας συγκριτικά πλεονεκτήματα σε μια περιοχή με αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγικότητας, της απασχόλησης και γενικότερα της κοινωνικής ευημερίας.

5.4 Συμπληρωματικότητα με πολιτικές των ευρωπαϊκών ταμείων/οργάνων

Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων περιλαμβάνει δύο σκέλη, το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος και το σκέλος με εθνικούς πόρους. Το παρόν Πρόγραμμα αφορά στις δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από εθνικούς πόρους.

Παράλληλα, εκ του αντικειμένου του, ο αναπτυξιακός σχεδιασμός διέπεται από τις αρχές της συμπληρωματικότητας προς τις συγχρηματοδοτούμενες από την Ευρωπαϊκή Ένωση παρεμβάσεις και επομένως διενεργείται παράλληλα και σε κάθε περίπτωση λαμβάνει υπόψη του την πορεία εξέλιξης της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, αλλά και τα αποτελέσματα της διαδικασίας σχεδιασμού των τομεακών και των περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027.

Ως προς την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, η αποτίμηση των αποτελεσμάτων από ήδη υλοποιούμενα και σε εξέλιξη έργα (Εθνικού & Συγχρηματοδοτούμενου Σκέλους) στους τομείς ευθύνης του Υπουργείου παρουσιάστηκε στο Κεφ. 1.4 και ως ένα βαθμό τεκμηριώνει και τη συμπληρωματικότητα των δράσεων.

6. ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

6.1 Συμβολή ΤΠΑ στη βιώσιμη ανάπτυξη

Το Υπουργείο Εσωτερικών έχει διαμορφώσει ένα πλέγμα δράσεων που θα δράσουν θετικά ως προς τη βιώσιμη ανάπτυξη. Οι δράσεις αυτές, αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος, την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και παράλληλα δράσεις ψηφιακού μετασχηματισμού του Υπουργείου και των ΟΤΑ.

6.2 Συμβολή ΤΠΑ/ΠΠΑ στην ισότητα ευκαιριών και κατάργηση των διακρίσεων

Οι δράσεις που περιλαμβάνονται στο ΤΠΑ του Υπουργείου Εσωτερικών είναι ουδέτερες ως προς την ισότητα ευκαιριών και την κατάργηση διακρίσεων. Σε κάθε περίπτωση, το Υπουργείο Εσωτερικών θα λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και την κατάργηση των διακρίσεων κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Τομεακού Προγράμματος.

6.3 Συμβολή ΤΠΑ στην ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών

Οι δράσεις που περιλαμβάνονται στο ΤΠΑ του Υπουργείου Εσωτερικών είναι ουδέτερες ως προς την ισότητα μεταξύ αντρών και γυναικών. Σε κάθε περίπτωση, το Υπουργείο Εσωτερικών θα λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προώθηση της ισότητας μεταξύ αντρών και γυναικών κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Τομεακού Προγράμματος.

6.4 Αναμενόμενη επίπτωση στο περιβάλλον

Το Υπουργείο Εσωτερικών έχει διαμορφώσει ένα πλέγμα δράσεων που θα δράσουν θετικά ως προς τις επιπτώσεις στο περιβάλλον. Τα έργα που εκτελεί ήδη και εντάσσονται στο Τ.Π.Α. το Υπουργείο Εσωτερικών είναι ετερογενή και ως προς την φύση και ως προς το μέγεθος ενώ καλύπτουν γεωγραφικά το σύνολο της χώρας. Τα έργα υποδομών του ΥΠΕΣ αφορούν κυρίως σε:

- Επιχορηγήσεις των ΟΤΑ για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από φυσικές καταστροφές
- Επιχορηγήσεις των ΟΤΑ για έργα ύδρευσης μικρής κλίμακας (συντηρήσεις, επισκευές, αντικαταστάσεις δικτύων ύδρευσης, προμήθειες υλικών, μεταφορές νερού κλπ) στο πλαίσιο του προγράμματος της αντιμετώπισης της λειψυδρίας
- Επιχορηγήσεις των ΟΤΑ για παρεμβάσεις σε υπάρχουσες δομές μικρής κλίμακας όπως επισκευές και συντηρήσεις κτιριακών υποδομών καθώς και τον εξοπλισμό

αυτών(σχολεία διοικητήρια, κτίρια ιστορικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος, παιδικοί σταθμοί, αθλητικές εγκαταστάσεις)

- Επιχορηγήσεις των ΟΤΑ για επισκευή και συντήρηση οδικού δημοτικού δικτύου μικρής κλίμακας
- Επιχορηγήσεις των ΟΤΑ για προμήθεια τεχνικού και μηχανολογικού εξοπλισμού
- Επιχορηγήσεις των ΟΤΑ για αναβάθμιση χώρων εγκατάστασης ειδικών κοινωνικών ομάδων του πληθυσμού (τσιγγάνοι, παλιννοστούντες)

Σημειώνουμε τα σχεδιαζόμενα και υλοποιούμενα έργα του ΤΠΑ εφαρμόζονται μακράν εκτός περιοχών του εθνικού σκέλους του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 και σύμφωνα με την ΚΥΑ με α.π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/2006 (Β'1225) όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ υπ' αρ. 40238/2017 (Β' 3759), άρθρο 3, παρ. 1, οι τομείς παρέμβασης του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΤΠΑ) 2021-2025 δεν περιλαμβάνονται σε αυτούς για τους οποίους είναι απαραίτητη η εκπόνηση Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ).

Τέλος, όλες οι παραπάνω παρεμβάσεις κρίνουμε ότι θα έχουν θετικές συνέπειες τόσο στο φυσικό περιβάλλον όσο και στην κοινωνική ένταξη και συνοχή.

7. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ – ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ – ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 132 του ν. 4635/2019 (ΦΕΚ Α'167), η Υπηρεσία Διαχείρισης του ΤΠΑ πρέπει να διαθέτει την κατάλληλη διοικητική ικανότητα και την επάρκεια στην οργανωτική της δομή ώστε να υλοποιήσει το εγκεκριμένο ΤΠΑ. Ειδικότερα, αξιολογείται λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα :

- Το Οργανόγραμμα της, που θα αποτυπώνει με επαρκή ανάλυση τις λειτουργίες των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών/ Διευθύνσεων/ Τμημάτων/ Υπηρεσιακών Μονάδων, που θα είναι υπεύθυνες για τα διάφορα στάδια διαχείρισης του προγράμματος,
- Τον αριθμό του προσωπικού/στελεχών και την κατανομή του στις εμπλεκόμενες Υπηρεσίες (Διευθύνσεις/Τμήματα/Υπηρεσιακές -Οργανωτικές Μονάδες),
- Τα προσόντα και την εμπειρία του προσωπικού,
- Το θεσμικό πλαίσιο που την διέπει (π.χ. ιδρυτικός νόμος, Προεδρικό Διάταγμα, ΥΑ συγκρότησης, καταστατικό λειτουργίας, κλπ) .
- Την κατανομή των αρμοδιοτήτων στο εσωτερικό της προτεινόμενης ΥΔ, με την οποία διασφαλίζεται η τήρηση της αρχής του διαχωρισμού των καθηκόντων, ιδιαίτερα αυτών που αφορούν στην αξιολόγηση και επιλογή των έργων, με αυτούς που αφορούν στις επαληθεύσεις και τις επιτόπιες επιθεωρήσεις/ ελέγχους
- Στην ύπαρξη οδηγιών για την διασφάλιση της αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων μέσω κατάλληλης πολιτικής διαχωρισμού καθηκόντων
- Την εξασφάλιση της απαραίτητης υλικοτεχνικής υποδομής και της επιμόρφωσης των στελεχών στην άσκηση του συγκεκριμένου καθήκοντος.
- Την αντίστοιχη εμπειρία στην διαχείριση άλλων προγραμμάτων (π.χ. ΕΣΠΑ, ΕΟΧ, HORIZON, ΘΗΣΕΑΣ, ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ, κ.λ.π), και παρεμφερών έργων ή δράσεων.

Η κάλυψη του κριτηρίου της διοικητικής ικανότητας δύναται επίσης να τεκμηριώνεται και με την ύπαρξη σε ισχύ πιστοποίησης με βάση εγκεκριμένα πρότυπα (π.χ. ISO).

Για το Υπουργείο Εσωτερικών ως αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης του Τομεακού Προγράμματος 2021 – 2025 προτείνεται η **Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής**, καθώς:

- Διαθέτει πολύχρονη εμπειρία στη διαχείριση Αναπτυξιακών Προγραμμάτων μεγάλης κλίμακας, όπως τα Προγράμματα ΕΠΤΑ, Θησέας, Φιλόδημος Ι & ΙΙ.
- Στελεχώνεται από προσωπικό, με εμπειρία στον σχεδιασμό και την υλοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων και γενικότερα στη διαχείριση των πόρων του ΠΔΕ.

- Οι ισχύουσες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης σχετίζονται άμεσα με τις αρμοδιότητες της Υπηρεσίας Διαχείρισης , περί ενεργοποίησης του προγράμματος και διαχείρισης των συνεχιζόμενων και νέων έργων του ΤΠΑ.
- Έχει προταθεί η τροποποίηση του Οργανισμού του Υπουργείου , ώστε η οργανωτική δομή της Διεύθυνσης να καταστεί συμβατή και επαρκής για την άσκηση των αρμοδιοτήτων όπως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 132 του ν. 4635/ 2019.

8. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΡΓΩΝ

Η αξιολόγηση των προτάσεων χρηματοδότησης είναι κομβικό σημείο της διαδικασίας ένταξης έργων στο ΤΠΑ. Η ένταξη έργων που υποβάλλουν οι καλούμενοι δυνητικοί δικαιούχοι σε συνέχεια σχετικής πρόσκλησης που εκδίδει η ΥΔ του Υπουργείου Εσωτερικών, στηρίζεται στην εφαρμογή κριτηρίων επιλογής.

Τα κριτήρια επιλογής ορίζονται στις ανωτέρω προσκλήσεις και κατηγοριοποιούνται σε «ομάδες κριτηρίων».

Σύμφωνα με το άρθρο 129 του ν. 4365/2019, τα κριτήρια εξειδικεύονται περαιτέρω στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου και κατηγοριοποιούνται, κατ' ελάχιστον, στις παρακάτω ομάδες:

- Πληρότητα και σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και τήρηση του θεσμικού πλαισίου
- Σκοπιμότητα του έργου
- Ωριμότητα του έργου
- Επιχειρησιακή ικανότητα του δικαιούχου.

Ο προσδιορισμός των κριτηρίων επιλογής, θα διασφαλίζει ότι τα κριτήρια:

- δεν οδηγούν σε διακριτική μεταχείριση των δυνητικών δικαιούχων,
- είναι διαφανή, αντικειμενικά και εύκολα επαληθεύσιμα και
- οδηγούν σε επιλογή έργων που συμβάλλουν στην επίτευξη των αποτελεσμάτων της σχετικής προτεραιότητας.

Η μεθοδολογία αξιολόγησης, η προσθήκη ειδικότερων κριτηρίων, η βαρύτητα και η βαθμολόγηση αυτών επιλέγονται από την ΥΔ κατά τη σύνταξη των προσκλήσεων και δύνανται να διαφοροποιούνται, ανάλογα με τις δράσεις και τους ειδικότερους στόχους της κάθε πρόσκλησης. Η τελική έγκριση δίνεται από τον αρμόδιο Υπουργό/Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου με την έκδοση της κάθε πρόσκλησης.

Οι βασικές μεθοδολογίες αξιολόγησης είναι η άμεση και η συγκριτική αξιολόγηση. Η διαδικασία αξιολόγησης θα διενεργείται σε δύο μέρη:

- Μέρος Α': Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης και
- Μέρος Β': Αξιολόγηση των προτάσεων ανά κριτήριο/ομάδα κριτηρίων

Το Μέρος Α΄ έχει στόχο να διασφαλίσει, ανεξάρτητα από τη μεθοδολογία της αξιολόγησης (συγκριτική ή άμεση), τις ελάχιστες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο και στην πρόσκληση, προκειμένου η πρόταση να προχωρήσει στο Μέρος Β΄ της αξιολόγησης.

Κατά το Μέρος Β΄ της αξιολόγησης, οι προτάσεις ελέγχονται με βάση τις τέσσερις ομάδες κριτηρίων που προαναφέρθηκαν.

Η ΥΔ διατηρεί το δικαίωμα να προτείνει περαιτέρω κριτήρια κατά τη δημοσίευση της πρόσκλησης, ανάλογα με την φύση αυτής.

9. ΕΙΔΙΚΑ ΑΛΛΑ ΘΕΜΑΤΑ

Δεν αναφέρονται ειδικά και άλλα θέματα.

10 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ – ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Η διαδικασία για την κατάρτιση του ΤΠΑ του Υπουργείου Εσωτερικών ξεκίνησε το Σεπτέμβριο του 2020, σύμφωνα με τις προδιαγραφές που καθορίζονται με τον νόμο του ΕΠΑ (άρθρο 123 του ν.4635/2019) και μετά τις οδηγίες που δόθηκαν από το Υπουργείο Ανάπτυξης με την υπ' αριθμ. 95189/14-9-2020 (Β' 3961) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την «Κατάρτιση και Υποβολή Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων (ΤΠΑ/ΠΠΑ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης προγραμματικής περιόδου 2021-2025».

Στη συνέχεια, τον σχεδιασμό και την κατάρτιση του ΤΠΑ του ΥΠΕΣ ανέλαβε η Δ/νση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του ΥΠΕΣ σε συνεργασία με το Τμήμα Προϋπολογισμού του ΠΔΕ του ΥΠΕΣ (τ. Υπ. Διοικητικής Ανασυγκρότησης) και την Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Περιφερειακής Πολιτικής του ΥΠΕΣ Υπουργείο Εσωτερικών -Τομέας Μακεδονίας και Θράκης.

Για την ολοκλήρωση του ΤΠΑ χρησιμοποιήθηκαν ως βασικές πηγές συλλογής στοιχείων οι παρακάτω:

- Στατιστικά και απολογιστικά στοιχεία που προήλθαν από το πληροφοριακό σύστημα του eΠΔΕ καθώς και απ' τα αρχεία των αρμόδιων υπηρεσιών του ΥΠΕΣ που συμμετείχαν στη διαδικασία της κατάρτισης του ΤΠΑ
- Το εγκεκριμένο ΕΠΑ
- Οι αποφάσεις, εγκύκλιοι και οδηγίες του Υπουργείου Ανάπτυξης καθώς και οι οδηγίες και τα συμπεράσματα από τις τηλεδιασκέψεις με συντονιστή την Δι.Δι.Ε.Π.
- Τα συμπεράσματα από το ερωτηματολόγιο που συμπληρώθηκε από τους ΟΤΑ και την ΚΕΔΕ, που αφορούσαν στοιχεία σχετικά με τους αναπτυξιακούς στόχους και τις προτεραιότητες των ΟΤΑ. Ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός του ΥΠΕΣ δεν επέτρεψε την αξιοποίηση των στοιχείων αυτών μια και το ΤΠΑ περιλαμβάνει ήδη εγκεκριμένα ή υλοποιούμενα έργα ΠΔΕ.

Στις αρχές Οκτωβρίου ολοκληρώθηκε η κατάρτιση του ΤΠΑ του ΥΠΕΣ και ακολουθούν τα στάδια της διαβούλευσης και της τελικής επικαιροποίησης του ΤΠΑ προκειμένου να αποσταλεί στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων για έγκριση.